

การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชากรณีศึกษาบ้านหนองเป็ด ต.ท่าใหญ่ จ.ชัยภูมิ

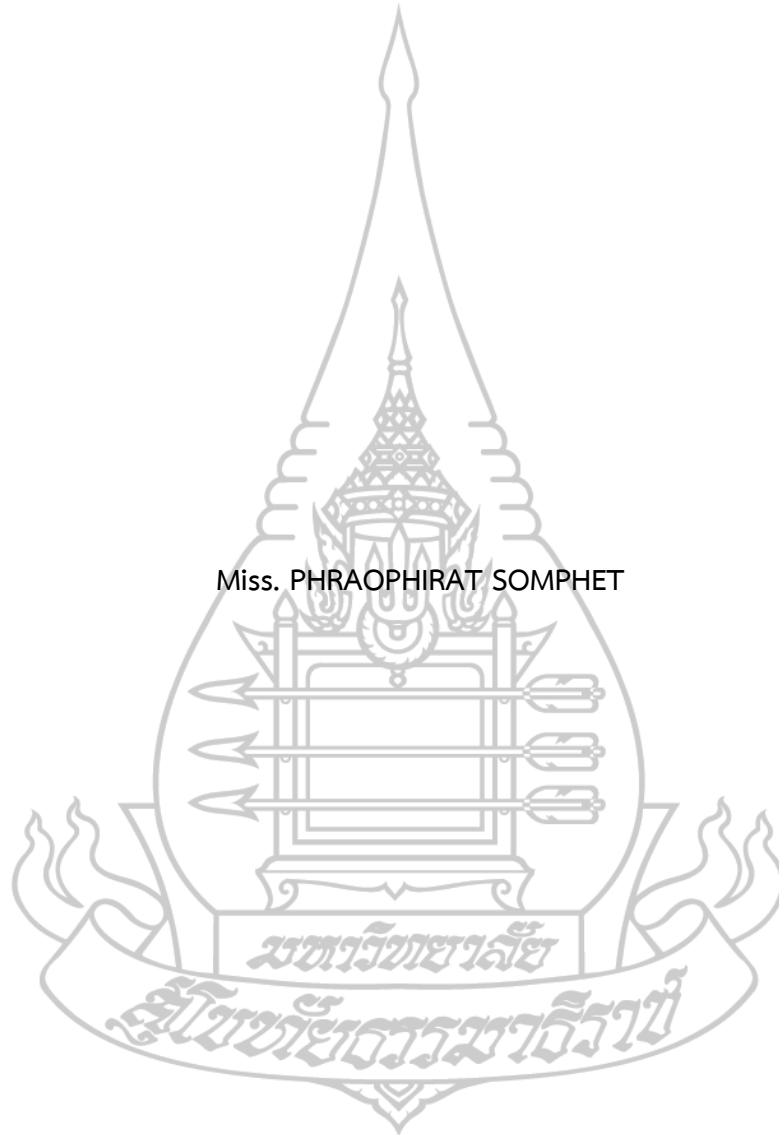

นางสาวพรวาทิราษ สมเพชร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต การเมืองการปกครอง
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Using the concept of populism A case study of the General Prayut
Chan-ocha government's Half/half Co-payment scheme with specific
to Ban Nong Ped,Tha Yai Subdistrict,Chaiyaphum Province

Miss. PHRAOPHIRAT SOMPHET

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Political Government
School of Political Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของ
รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กรณีศึกษาบ้านหนองเป็ด
ต.ท่าใหญ่ จ.ชัยภูมิ

ชื่อและนามสกุล นางสาวพราวภิราษ สมเพชร

แขนงวิชา / วิชาเอก วิชาเอกการเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกตาร์ศมี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกตาร์ศมี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ทองอินทร์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)
รักษาการแทนอธิการบดีฝ่ายการศึกษา สนับสนุนการเรียนรู้ และวิจัย
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา ค้นคว่ำอิสระ การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล
พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชากรณีศึกษาบ้านหนองเป็ด ต.ท่าใหญ่ จ.ชัยภูมิ
ผู้ศึกษา นางสาวพราวภิราศ สมเพชร รหัสนักศึกษา 2638000105
ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกตาร์ศรี ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการนำแนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษาแนวทางการดำเนินการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 2) ศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่ง
ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ภายใต้แนวคิดประชานิยม

ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการศึกษากรณีเฉพาะ กรณีศึกษาใน บ้านหนองเป็ด ต.ท่าใหญ่ อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยมีทั้งหมด 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม
คือ 1.ผู้ประกอบการร้านค้า 5 คน 2. ประชาชนทั่วไป 5 คน 3. ผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟน 5 คน ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล จะพิจารณาประเด็น
หลักข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทั้งหมดจากการถอดเทป แล้วมาแบ่งแยกประเด็นต่างๆด้วยวิธีการทำรหัสข้อมูล (Code) และทำความเข้าใจหรือทบทวน
คำถามกับคำตอบให้สอดคล้องกันและสรุปผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า (1.) ศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายคนละครึ่ง ควรพัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายให้สอดคล้องกันทั้งระบบ โครงการคน
ละครึ่งเป็นโครงการที่ดี สามารถช่วยเหลือประชาชนระดับรากหญ้าได้อย่างแท้จริง ดังนั้นภาครัฐควรดำเนินโครงการลักษณะแบบนี้ขึ้นมาอีก เพื่อจะได้
ช่วยเหลือประชาชนอย่างแท้จริง ภาครัฐอาจจะต้องปรับโครงการนี้ให้ครอบคลุมกลุ่มบุคคลที่ไม่มี สมารท์โฟน ได้เข้าถึงสิทธินี้ได้ด้วย รวมทั้งวางแผนการ
ลงทะเบียนให้เป็นระบบและเพิ่มประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันเป่าตั้ง ให้มีความเสถียรและใช้งานได้อย่างสะดวกมากขึ้น ในส่วนของร้านค้าต่าง ๆ ที่เข้า
ร่วมโครงการ จะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า โดยไม่ถือเอาโครงการนี้มาขึ้นราคา หรือลดปริมาณสินค้า (2.) ศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่ง การ
ประเมินด้านบริบท เป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เป็น
นโยบายที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ และจำนวนเงินในการใช้จ่ายน้อยเกินไป การประเมินด้านกระบวนการ
โครงการเหมาะสมกับประชาชนที่มีความพร้อมและเข้าใจเทคโนโลยี แต่การกำหนดสิทธิ์ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่เหมาะเท่าที่ควร ประชาชนที่ยากจนและ
ขาดแคลนไม่มีสมาร์ทโฟนหมดสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ การประเมินด้านผลลัพธ์ นโยบายมีความทันสมัยช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย และสร้างรายได้แก่
ผู้ประกอบการขนาดเล็ก แต่ยังคงขาดความเสถียรของระบบ ผู้สูงอายุและคนที่ไม่สามารถถือถือจกักการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิด
นโยบายประชานิยม ผ่านนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่าเป็นนโยบายที่สามารถช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง
ให้กลับฟื้นคืนมา มีการขยายตัวในระยะสั้น ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ อันส่งผลต่อการขยายตัวในทางเศรษฐกิจ ซึ่งข้อควรระวังในการใช้แนวคิด
นโยบายประชานิยม คือด้านการเข้าถึงสิทธิ์ในวงที่จำกัด เช่น กำหนดการรับสิทธิ์ที่ไม่เหมาะสมอาจสร้างความไม่เป็นธรรมในการกระจายทรัพยากร

คำสำคัญ แนวคิดประชานิยม นโยบายคนละครึ่ง พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

Independent Study title: “Using the concept of populism A case study of the General Prayut Chan-ocha government's Half/half Co-payment scheme with specific to Ban Nong Ped,Tha Yai Subdistrict,Chaiphum Province”

Author: “Miss. PHRAOPHIRAT SOMPHET”; ID: “2638000105”;

Degree: Master of Political Science

Independent Study Advisor: Associate Professor Dr. Pisan Mukdaratsami;

Academic year: 2023

Abstract

This study uses the concept of populism, to analyse a case study of the policy of the government's Half-half Co-payment scheme of General Prayut Chan-o-cha, with the objectives 1) study the development guidelines for the implementation of the policy of the government's Half-half Co-payment scheme of General Prayut Chan-o-cha and 2) to study the results of the implementation of the government's Half-half Co-payment scheme, context, and input factors. under the concept of populism

The study applied qualitative research methods with a specific case study of Ban Nong Ped, Tha Yai Subdistrict, Nong Bua Daeng District, Chaiphum Province, In-depth interviews were used with key informants, namely stakeholders of the government's Half-half Co-payment scheme. The sample group used in the research totaled 15 people, divided into 3 groups: 1. Store operators consists of 5 people. 2. The general public consists of 5 people. And 3. Elderly people or people without smartphones consists of 5 people. In the data analysis section, the main points from all interview transcripts were considered. The data were categorized using coding methods. The questions and answers were reviewed and understood to ensure they aligned. The results were then summarized and presented in a descriptive and analytical manner, covering all the objectives.

The results of the research revealed that (1.) The government's Half-half Co-payment scheme should be developed and driven to be consistent throughout the system. The half-half co-payment scheme is a good scheme, truly help low-income people. Therefore, the government should continue to create similar scheme. Otherwise, the government should adjust this scheme for the people who does not have smartphone to access the scheme as well. Including planning systematic registration and increase efficiency of the application to be stable and more convenient to use. In the part of the stores which participate in the scheme, should be honest with customers by without taking a chance from this scheme to increase product price or reduce product quantity. (2.) the implementation of the half-half co-payment scheme results that can solve people's problem and stimulate the country's economy. In terms of input factors, it is a scheme that is appropriate to the current problem situation, but in other words there is still lack of publicity and amount of money for spending is too small. In terms of process evaluation, this scheme is suitable for the people who understand technology but determination of access right is not as appropriate as it should be, the people who have a lack income and does not have a smartphone are disqualified to access the scheme. In terms of the results, it is a modern scheme to help people to reduce costs and increase the income for small entrepreneurs. but it is still lack of stable of system anyway. the people who are elderly and does not have smartphone are disqualified to access the scheme. The results of study of the half-half co-payment scheme under the leadership of General Prayut Chan-o-cha, revealed that it is the scheme that can simulate the slowing economy to recover in the short term, create employment that will affect economic expansion. The caveat is the restriction of access right such as improper access rights may create unfairness for income distribution.

Keywords :

Keywords : Populist concept,Half-Half Policy,General Prayut Chan-ocha

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.พิศาล มุกตารัศมี ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ เสนอแนวคิด ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยและยังเอาใจใส่ในทุกๆรายละเอียดทุกๆขั้นตอนของงานวิจัยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งยังช่วยพัฒนาการทำงาน ของผู้วิจัยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยครั้งนี้รวมทั้งคณะอาจารย์ทุกท่านใน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ท่านคณะกรรมการสอบที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ค่อยให้กำลังใจ งานงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยผู้ศึกษาซึ่งถึงความกรุณา ดังกล่าว และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ในการวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้ งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดี ทั้งหมดนี้ ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มี พระคุณทุกท่าน สำหรับ ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียง ผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟัง คำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ใน การพัฒนางานวิจัยต่อไป

นางสาวพรวราภิราษ สมเพชร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดนโยบายสาธารณะ.....	6
แนวคิดประชานิยม.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย.....	26
นโยบายคนละครึ่ง.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	40
ผลการประเมินนโยบายโครงการคนละครึ่ง.....	42
แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่ง.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปรการวิจัย	63
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	76
ก แบบสอบถาม	77
ข ข้อมูลแบบสัมภาษณ์	87
ประวัติผู้ศึกษา	94

ณ

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ และแนวทางพัฒนานโยบายโครงการคนละครึ่ง 54

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 แอปพลิเคชันสำหรับประชาชน	32
ภาพที่ 2.2 แอปพลิเคชันสำหรับร้านค้า	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เริ่มขึ้นเมื่อปลายเดือน ธันวาคม 2562 โดยพบผู้ป่วยรายแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีนและแพร่กระจายไปยังประเทศอื่นๆในแถบเอเชีย และพบผู้ติดเชื้อนอกประเทศจีนครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ซึ่งระบาดได้ส่งผลให้แต่ละประเทศกำหนด มาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการระบาด ทั้งการควบคุมการเคลื่อนย้ายของประชาชนทั้ง ภายในประเทศและระหว่างประเทศ การปิดหรือจำกัดขนส่งต่างๆ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของประชาชนไปทั่วโลก

การเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ประชาชนได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างหนัก เนื่องจากหลายคนไม่สามารถมา ทำงานหาเลี้ยงชีพแบบปกติได้ ธุรกิจจำนวนมากต้องหยุดกิจการ หรือทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้ขาดรายได้มาจุนเจือครอบครัว ทำให้ประชาชนเกิดความเครียดและความวิตกกังวลใน การดำเนินชีวิตบางคนถึงขั้นฆ่าตัวตาย เพื่อที่จะได้หนีปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตจากปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นจึงเกิดกลุ่มคนจำนวนมากที่ไม่พอใจกับการบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหของรัฐบาลพล เอกประยุทธ์จันทร์โอชา ผ่านการเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก เพื่อที่จะให้รัฐบาลชุดใหม่เข้ามา ทำงาน (ชาคาริ อาบูซา, 2561)

รัฐบาลจึงจำเป็นต้องออกมาตรการช่วยเหลือ และเยียวยาประชาชน ซึ่งรัฐบาลของพล เอกประยุทธ์จันทร์โอชา ได้นำเนิการจัดทำนโยบายภายใต้แนวคิดประชานิยม ซึ่งเป็นแนวคิด ทางการเมืองที่ได้รับจากการสนับสนุนหรือการเรียกร้องจากประชาชน โดยมีการใช้นโยบายการ คลังที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และมาตรการจัดสรรทรัพยากรใหม่ เพื่อขยายการบริโภค ของประชาชน โดยเชื่อว่าเมื่อเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตประชาชนก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน (วรวรรณ ธัญญสัจชัย, 2547) ซึ่งรัฐบาลได้จำเป็นต้องออก มาตรการและโครงการช่วยเหลือ เยียวยาประชาชนในประเทศ โดยมุ่งลดภาระค่าใช้จ่าย เสริม สภาพคล่อง และช่วยเหลือผู้ใช้แรงงาน เพื่อช่วยแบ่งเบา ค่าครองชีพและสนับสนุนค่าใช้จ่ายใน โดยมุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือต่อกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระ แรงงานนอกระบบ และเกษตรกรที่

ได้รับผลกระทบ เนื่องจากไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564)

เศรษฐกิจของประเทศได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ทางรัฐบาลจึงมีมาตรการช่วยเหลือร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินต่าง ๆ ตลอดจนการมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงการเราไม่ทิ้งกัน โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการเราชนะที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชนเป็นเงิน 7,000 บาท และโครงการคนละครึ่ง เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจระดับฐานรากผ่านการบริโภคจับจ่ายใช้สอยของประชาชน โดยภาครัฐจะช่วยจ่ายค่าอาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าทั่วไปร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 150 ต่อวันหรือไม่เกิน 3,500 บาทต่อคน

โดยเฉพาะโครงการคนละครึ่ง ซึ่งเป็นโครงการที่ภาครัฐนำออกมาใช้เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระแสเงินในระบบเศรษฐกิจของประเทศในทุกระดับ และยังเป็นโครงการที่เสี่ยงส่วนใหญ่ให้ความนิยมนั้นเพราะสิทธิของผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการได้ในกลุ่มผู้ชาย จะต้องเป็นร้านค้าขนาดเล็กที่อยู่ตามชุมชน ตลาดนัด แผงลอย หาบเร่ เจื่อนไซซอี่นี้เป็นเสมือนหัวใจหลักที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ส่วนในแง่ความนิยม ประชาชนระดับกลางถึงล่าง สามารถเข้าถึงและใช้สิทธิได้จริง สร้างให้เกิดความนิยมในโครงการเพิ่มขึ้นกระทั่งเฟสแรกมีประชาชนทยอยลงทะเบียนใช้สิทธิจนครบเต็มจำนวนโดยโครงการ “คนละครึ่ง” ซึ่งโครงการมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน และช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก โดยประชาชนส่วนหนึ่งเลือกที่จะนำไปใช้เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มในชีวิตประจำวัน อีกส่วนหนึ่งเลือกที่จะซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค (นวพร โลหะศิริกุล, 2565)

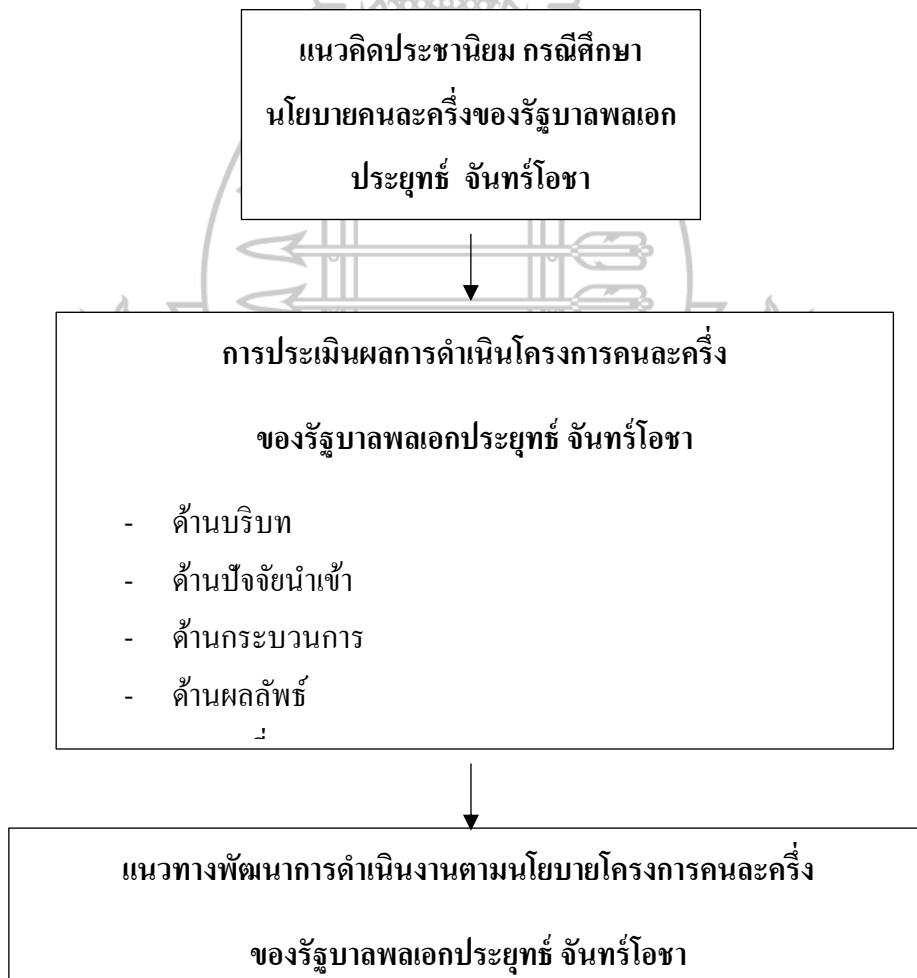
จากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การกำกับดูแลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านโครงการคนละครึ่งตามแนวคิดประชานิยม เพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศท่ามกลางภาวะวิกฤตของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายคนละครึ่ง และผลการดำเนินโครงการผ่านการใช้ตัวแบบชิป (CIPP Model) มาใช้ในศึกษาโครงการเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินโครงการ ความต้องการของประชาชน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานและปรับปรุง ข้อผิดพลาดสำหรับโครงการอื่น ๆ เพื่อพัฒนานโยบายของภาครัฐให้มีความเหมาะสมในการช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ก่อให้เกิดความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ รวมถึงการดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
- 2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในการศึกษาโดยประยุกต์ใช้ แนวคิดนโยบายสาธารณะ แนวคิดประชานิยม รวมถึงแนวคิดการประเมินของ Stufflebeam's CIPP Model (1971) มาใช้ในการศึกษานโยบายคนละครึ่ง ผลการดำเนินโครงการ และแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายคนละครึ่ง และผลการดำเนินโครงการผ่านการใช้ตัวแบบซิป (CIPP Model) มาใช้ในการศึกษาโครงการเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินโครงการ ความต้องการของประชาชน ในการพัฒนาการดำเนินงานและปรับปรุงข้อผิดพลาดของโครงการ เพื่อสามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการร้านค้า 2) ประชาชนทั่วไป และ 3) ผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บ้านหนองเป็ด ตำบลท่าใหญ่ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ระหว่าง เดือน มกราคม 2566 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 แนวคิดประชานิยม หมายถึง แนวคิดที่รัฐบาลและพรรคการเมืองเลือกดำเนินการเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนโดยเน้นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศในกลุ่มล่างหรือสามัญชนคนธรรมดา

5.2 โครงการคนละครึ่ง คือ หนึ่งในมาตรการที่ดำเนินการโดยรัฐบาล มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศ ด้วยการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนและ

ช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ร้านค้ารายย่อยทั่วประเทศ เป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศทั้งระบบ โดยรัฐจะช่วยออกค่าใช้จ่ายให้ครึ่งหนึ่งของมูลค่าสินค้า ในขณะที่ผู้ได้รับสิทธิจะต้องจ่ายเพิ่มอีกครึ่งหนึ่งของมูลค่าสินค้า

5.3 แอปพลิเคชันเป่าตัง คือ กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ โดยที่ไม่ต้องมีสมุดบัญชีกับธนาคารกรุงไทยก็ สมัครงได้ เพียงแค่ยืนยันตัวตนโดยใช้บัตรประชาชน โดยที่รัฐบาลจะจ่ายเงินเยียวยาผ่าน G-wallet ของแอป เป่าตัง

5.4 การประเมินผลนโยบายคนละครึ่ง หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายคนละครึ่ง โดยการใช้ CIPP model (Stufflebeam, 1971) ซึ่งประกอบด้วย

1) การประเมินด้านบริบท หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมการดำเนินงานนโยบายคนละครึ่ง หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย เช่น ความชัดเจนของนโยบาย การดำเนินงานนโยบายคนละครึ่ง ความชัดเจนของมาตรการในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานสอดคล้องกับบริบทของประชาชนและการกำหนดคสิทธิที่มีความเหมาะสม

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง การประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของนโยบาย ความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและให้คำแนะนำ วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น การใช้งานที่เหมาะสมและแอปพลิเคชันเป่าตังสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ มีความสะดวกเหมาะสม

3) การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพ เช่น กระบวนการใช้แอปพลิเคชันเป่าตังสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ

4) การประเมินด้านผลลัพธ์หมายถึง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เช่น สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน และช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงผลการดำเนินโครงการ และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายโครงการคนละครึ่ง

6.2 ทราบถึงแนวทางในการออกนโยบายสาธารณะให้มีความเหมาะสมและตรงต่อความต้องการของประชาชนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดนโยบายสาธารณะ
2. แนวคิดประชานิยม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย
4. นโยบายคนละครึ่ง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดนโยบายสาธารณะ

วิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในทุกสังคมล้วนได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐ ทั้งสิ้น อาทิเช่น นโยบายการศึกษาภาคบังคับ กำหนดให้เยาวชนทุกคนต้องเข้ารับการศึกษา ตามที่รัฐกำหนด โดยรัฐหวังว่าการศึกษาจะเป็นกระบวนการสำคัญในการกล่อมเกล่าให้เยาวชน รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลสามารถจำแนกแหว่งความดีและความชั่วร้าย เพื่อจะได้ยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติ สังคมจะได้มีสันติสุข และประการสำคัญการศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับประชาชนในการ เสริมสร้างชีวิตที่ดีและมีความสุข นโยบายการศึกษาภาคบังคับจึงเป็น เครื่องมือสำคัญสำหรับรัฐบาล ในการเสริมสร้างชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังมีนโยบายสาธารณะที่สำคัญอีกหลาย ประการที่มีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของ ประชาชน ได้แก่ นโยบายเศรษฐกิจที่มุ่งการกระจาย รายได้อย่างเป็นธรรม นโยบายการรักษา ความสงบภายในประเทศ นโยบายสาธารณสุข นโยบาย ความยากจน และนโยบายการปฏิรูป ที่ดิน เป็นต้น นโยบายเหล่านี้ ล้วนเป็นนโยบายสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศและ การเสริมสร้างความกินดีอยู่ดีแก่ประชาชนโดยทั่วไป นโยบายสาธารณะคือ อะไร ถูกกำหนดขึ้น อย่างไรและการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไร ล้วนเป็นสิ่งที่มีความสนใจของประชาชน ในฐานะสมาชิกของสังคมทั้งสิ้น เพราะประชาชนทุกคนจะได้รับผลกระทบไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง จากนโยบายสาธารณะของรัฐเสมอ

โดยทั่วไปนโยบายสาธารณะจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทั้งทางการเมืองและสังคม อย่างกว้างขวาง เพราะนโยบายสาธารณะมีรากฐานมาจาก สภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และ เป็นปัญหาที่ประชาชนคาดหวังว่ารัฐจะต้องรับผิดชอบในการแก้ไข ทำให้ปัญหาเหล่านี้ต้องเข้าสู่

กระบวนการทางการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างประชาชน (Public) พรรคการเมือง (Political parties) รัฐสภา (Congress) ตุลาการ (Courts) ระบบราชการ (Bureaucracy) ระบบบริหาร (Executive) และราชการส่วนท้องถิ่น (Local governments) เป็นต้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาก็คือ บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ดังกล่าวมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างไรและมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมือง และนโยบาย สาธารณะจะส่งผลกระทบต่อทางใดทางหนึ่งต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน อาทิเช่น สิ่งที่ รัฐบาลกระทำหรือไม่กระทำเกี่ยวกับปัญหามลพิษ ปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัว ปัญหาการจราจร หรือปัญหาความปลอดภัยของสาธารณชน จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นหรือ เลวลง สิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน อีกประการหนึ่งก็คือ นโยบายสาธารณะมิได้ทำให้ ประชาชนได้รับผลกระทบเหมือนกันหมดทุกกรณี (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2556)

ในทางตรงกันข้าม นโยบายสาธารณะบางนโยบายอาจทำให้ประชาชนบางกลุ่มได้ประโยชน์ แต่ประชาชนบางกลุ่มเสียประโยชน์ อาทิเช่น นโยบายเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างเขื่อน ในกรณีนี้ ประชาชนที่ถูกเวนคืนที่ดินเพื่อการสร้างเขื่อนย่อมได้รับผลกระทบทางลบ ถึงแม้จะได้รับค่าชดเชยจากรัฐบาลบ้าง แต่อย่างไรก็มีผลทำให้ต้องอพยพโยกย้ายที่อยู่อาศัย ในขณะที่ ประชาชนที่อยู่ท้ายเขื่อนจะได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากเขื่อนเมื่อสร้างเขื่อนเสร็จแล้ว เป็น ต้น แต่ในบางกรณีประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์อย่างกว้างขวาง อาทิเช่น นโยบาย สาธารณสุขของรัฐบาลที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขอย่างเสมอภาคและ ทั่วถึง เป็นต้น ความแตกต่างของผลกระทบเหล่านี้ล้วนเป็นผลผลิตของระบบการเมืองทั้งสิ้น

1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง การนำความรู้ ความคิดที่มีเหตุผลและตั้งใจ เพื่อนำไปแก้ปัญหา เป็นการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อการปฏิบัติของรัฐบาล เป็นการกำหนดแนวทางในอนาคต เน้นเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เงื่อนไข ผลลัพธ์ และ เป็นความพยายามที่จะกระทำเพื่อให้บรรลุผลประโยชน์สาธารณะ

มยุรี อนุมานราชธน (2549) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรม หรือ การกระทำของรัฐบาลและมติการเลือกตั้งตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลได้ทำการตัดสินใจและ กำหนด ไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือหรือการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารหรือ กระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธี ปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของ ประชาชนหรือผู้ใช้บริการใน แต่ละเรื่อง

ประธาน สุวรรณมงคล (2552) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่ง que แสดงถึง ความ ต้องการที่จะทำหรือไม่ต้องการจะทำของผู้มีอำนาจรัฐที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมหรือคน จำนวนมาก ซึ่งโดยมากก็ได้แก่รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นผู้มี บทบาทหน้าที่ในการกำหนด นโยบายสาธารณะ แต่นโยบายสาธารณะก็มีใช้สิ่งที่มาจากรัฐบาล หรือผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้นแต่ ยังมาจากพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ประชาคม

สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ (2553) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือโครงการที่รัฐบาลกำหนดให้มีขึ้น โดยบ่งบอก ถึง เป้าหมาย หรือปัญหาในสังคม และวิธีการเพื่อให้บรรลุ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการจัดสรรคุณค่า ต่าง ๆ แก่สังคมส่วนรวม ดังนั้นการกำหนดนโยบายสาธารณะจึงเป็นการกำหนดขอบเขตของ รัฐบาล และเขตแดนของหน่วยงานราชการและองค์การสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในสังกัดภาครัฐบาล สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2550) ได้สรุปแนวคิดเรื่องนโยบายจากนักวิชาการที่มีชื่อเสียง เช่น โทมัส ดาย เดวิส ฮิสตัน และนักวิชาการของประเทศไทย เช่น อมร รักษาสัตย์ ว่า นโยบาย มักจะมีมุมมองที่แตกต่างกันไปตามความกระชับและเฉพาะเจาะจงของแต่ละท่าน อย่างไรก็ตาม สุดท้ายมักหนีความหมายที่ว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลไปไม่ได้ จึงได้นิยามว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

Anderson, D. T. (1994) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางการ ปฏิบัติ ของรัฐที่มีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างและติดตามด้วยผู้กระทำหรือการ ปฏิบัติซึ่งอาจจะปฏิบัติโดยคนคนเดียวหรือคณะบุคคลก็ได้ ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง มี องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ต้องมีวัตถุประสงค์ เป็นแนวทางปฏิบัติ การปฏิบัติจะต้องเกิดขึ้นจริง การปฏิบัติจะเป็นไปในเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้

Datye, K. & Mishra, S. (1984) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่ง que รัฐบาล เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ สิ่งที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำ ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมด ของรัฐบาล ในส่วนของการเลือกที่จะไม่กระทำนั้น อาทิเช่น การที่รัฐบาลบางประเทศ ยกเลิกนโยบายการเกณฑ์ ทหาร นั่นคือ รัฐบาลเลือกที่จะไม่บังคับให้ชายฉกรรจ์ทุกคนต้องเป็น ทหารรับใช้ชาติ แต่ เปลี่ยนเป็นการรับตามความสมัครใจ

Ira Sharkansky (1980) นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล อาทิเช่น การจัดการศึกษา การจัดสวัสดิการ และการก่อสร้างทางหลวงโดยรัฐ รวมทั้งข้อกำหนดและระเบียบในการควบคุมและกำกับกำกับการดำเนินกิจกรรมของปัจเจกบุคคลและนิติบุคคลทั้งหมด ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ อาทิ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยของตำรวจ การตรวจสอบราคาสินค้า การควบคุมการจำหน่ายยาและอาหาร เป็นต้น

Dye (1966) ได้ให้ความหมายของคำว่า นโยบายสาธารณะไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลสามารถเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้ สำหรับส่วนที่รัฐเลือกที่จะกระทำนั้นจะครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดของรัฐบาลทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรและที่เกิดขึ้นในบางโอกาส ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำบรรลุเป้าหมายด้วยดี ในการให้บริการแก่สมาชิกในสังคมในส่วนที่รัฐบาลเลือกที่จะไม่กระทำก็ถือว่าเป็นสาระสำคัญของนโยบาย และยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติ เป้าหมายของนโยบายสาธารณะเพิ่มเติมอีก ดังนี้

1. สามารถทำการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อนโยบายได้
2. สามารถวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากนโยบายโดยขบวนการทางการเมือง
3. สามารถตรวจสอบผลลัพธ์ต่างๆ ที่เกิดจากนโยบายที่เป็นผลมาจากระบบการเมือง
4. สามารถทำการประเมินผลกระทบจากนโยบายที่มีต่อสังคมทั้งในเชิงที่คาดคิดประมาณการไว้แล้วและผลที่จะเกิดโดยไม่ได้คาดคิด

สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารหรือกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชน

1.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความสำคัญในฐานะเป็นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ (เสนห์ จุ้ยโต, 2558)

1. ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง 4 ฝ่าย คือ

1.1 ความสำคัญต่อประชาชน จากการศึกษาแนวคิดของนโยบาย สาธารณะพบว่า นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมืองที่สอดคล้องต่อความต้องการ หรือข้อเรียกร้อง

ของประชาชน (Demands) และพลังสนับสนุนของประชาชน (supports) นโยบายสาธารณะ ต้องมีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาและความ ต้องการของประชาชน ปัญหาและความต้องการของประชาชนจำแนกได้เป็น 3 ประเภทที่สำคัญ ได้แก่

1.1.1 ปัญหาข้อขัดข้อง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาในอดีต และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการไม่รู้หนังสือ เป็นต้น

1.1.2 ปัญหาการป้องกัน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นประจำ ถ้าได้มี การเตรียมการป้องกันก็จะสามารถแก้ไขได้ เช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาฝนแล้ง ปัญหาไฟป่า เป็นต้น

1.1.3 ปัญหาเชิงพัฒนา เป็นปัญหาที่ไม่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่จะเกิดขึ้นในอนาคต การมองปัญหาต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำในการมองปัญหา ในอนาคตที่เรียกว่า การปฏิบัติการเชิงรุก (proactive) ปัญหาเชิงพัฒนาในปัจจุบันมุ่งเน้นการ พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อเป็นครัวของโลก เป็นศูนย์กลางแห่งแฟชั่น เป็นศูนย์กลางสุขภาพ และความงาม เป็นต้น

1.2 ความสำคัญต่อนักการเมือง จากการศึกษาแนวความคิดต่อ นักการเมือง พบว่า เป็นผู้กำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อจัดสรรคุณค่าทางสังคมให้สอดคล้อง ต่อข้อเรียกร้องของประชาชน เช่น ข้อเรียกร้องในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ข้อเรียกร้องในการ ดูแลรักษาสุขภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นต้น

1.3 ความสำคัญต่อนักบริหาร จากการศึกษาแนวความคิดของนัก บริหาร พบว่า เป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล(effectiveness) และประสิทธิภาพ (efficiency) นักบริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการแปลงนโยบายไปสู่แผนงาน และโครงการ รวมทั้งสร้าง การยอมรับ สร้างพลังความร่วมมือ และสร้างการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง นักบริหารที่ดี คือ ผู้นำนโยบายที่ดีไปสู่การแก้ไขปัญหาและความต้องการของ ประชาชน นักบริหารในที่นี้หมายถึง ข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมที่เป็นราชการส่วนกลาง ข้าราชการในจังหวัดและอำเภอส่วนภูมิภาค ข้าราชการและพนักงานในองค์การบริหารส่วน จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและพัทยา นอกจากนี้ยังหมายถึง พนักงานที่มีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติจากองค์การมหาชนองค์การของรัฐ ที่ไม่ใช่ ราชการ องค์การรัฐวิสาหกิจ องค์การธุรกิจเอกชน องค์การภาคประชาชนและประชาสังคม ความสำเร็จของการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ(policy implementation) ขึ้นอยู่กับพลังความร่วมมือของทุกคน ทุกองค์การเข้าด้วยกัน

1.4 ความสำคัญต่อนักวิชาการ จากการศึกษาแนวความคิดของ นโยบายสาธารณะ พบว่า ความสำเร็จของนโยบายสาธารณะขึ้นอยู่กับการศึกษาวิเคราะห์วิจัย ประเมินผลนโยบาย สาธารณะของนักวิชาการที่มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการวิเคราะห์ นโยบายสาธารณะมีบทบาท

ในการประเมินผลนโยบายสาธารณะ นโยบายสาธารณะจะ ดำเนินการให้สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่กำหนดไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับ การประเมินแผนงาน การประเมินโครงการ การประเมินนโยบาย ทำให้ทราบถึงความสำเร็จของนโยบายทั้งเนื้อหา สารและทั้งการปฏิบัติให้เกิดผลฤทธิ์ต่อประชาชน นักวิชาการที่ทำหน้าที่วิเคราะห์และ ประเมินนโยบาย ต้องมีความเป็นกลางไม่ลำเอียง ใช้หลักวิจัยประเมินผลแบบวิทยาศาสตร์ เพื่อการเสนอนโยบายที่ดีกว่าและหนทางที่จะบรรลุเป้าหมายของนโยบายที่ดีกว่า นักวิชาการจะช่วยเป็นกระจกส่งให้นักการเมืองไม่มีการทุจริตเชิงนโยบาย ด้วยการสร้างกิจกรรมและโครงการ จำนวนมากเพื่อใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ต้องลงทุนไม่คุ้มกับผลตอบแทนที่รับ ตามแนวคิดที่เรียกว่า ต้นทุน - ผลตอบแทน (Cost - benefit)

2. ความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ

2.1 เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดทางสายกลางที่ยืนอยู่บนพื้นฐานความสมดุลที่พอดี รู้จัก พอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน ความ อยู่ดี มีสุขของคนไทย และมีการพัฒนาการอย่างมีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยยังรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย สร้างจิตสำนึกให้คนไทยตระหนักถึง ความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด ทักษะคติและกระบวนการทำงาน ให้เอื้อต่อการ เปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพ คุณภาพ รู้เท่าทันและก้าวทันโลก โดยมีความสามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี และมีความยืดหยุ่นที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงควบคู่กันไปกับความมีคุณธรรมและความ ซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะจึงต้องจำเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในด้าน การสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการสร้างสังคมไทยที่พึงประสงค์ สังคมไทยที่พึงประสงค์มี 3 ด้านคือ

1) สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุลและพึ่งพาตนเอง ได้ โดยการสร้างคนดี คนเก่ง มีวินัย เคารพกฎหมายและมีความรับผิดชอบ ถึงพร้อมด้วย คุณธรรม จริยธรรม มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน พัฒนาเมืองและชนบทให้มีความน่าอยู่ มี การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีระบบการเมืองการปกครองที่ โปร่งใส มีกระบวนกรยุติธรรมที่เป็นที่พึ่งของประชาชนและมีความเป็นธรรมในด้านสังคม

2) สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยพัฒนาคนให้ คิดเป็นทำเป็น เรียนรู้ตลอดชีวิตมีเหตุผลและยอมรับความเปลี่ยนแปลง มีการเสริมสร้างฐาน ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีนวัตกรรม (Innovation) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้าง ทู่นทางปัญญา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ควบคู่ไปกับการสืบสาน ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

3) สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่มีการดำรงไว้ ซึ่งคุณธรรมและ คุณค่าของสังคมไทยที่พึงพาอาศัยเกื้อกูลกัน มีการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและ ยากจน รักษาไว้ สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักของสังคม และพัฒนาเครือข่ายของชุมชน เพื่อความอยู่ดีมีสุข ของคนไทย

2.3 เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการสร้างความมั่นคงแห่งชาติ การ ต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกใน 6 เรื่องสำคัญ คือ

1) สร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม ระหว่างภาครัฐ และประชาชนในการผนึกกำลังสำหรับการเผชิญหน้ากับวิกฤติ ป้องกัน และ เตือนภัยล่วงหน้า สำหรับปัญหาความมั่นคงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

2) นำศักยภาพของกองทัพไทยในยามปกติเข้ามามีส่วน ร่วมในการ พัฒนาประเทศ

3) จัดเตรียมพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบทันสมัยและมี ชีต ความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับสถานการณ์ที่กระทบต่อ ผลประโยชน์ของชาติ

4) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศในการ ป้องกันการก่อ การร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

5) กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue: ACD) ตลอดจนดำเนินการทูตเชิงรุกในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

6) การพัฒนาระบบยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและมี ความเป็นธรรม

2.4 เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของ ประเทศ ใน 2 ด้านคือ

1) การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในเวทีโลกภายใต้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่เปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวมเร็ว นั้น จะเน้นความสำคัญและทิศทางในการสร้างให้อุตสาหกรรมของประเทศมีความแตกต่าง (differentiation) และเน้นพัฒนาการผลิตเชิงตอบสนองลูกค้าส่วนใหญ่ (mass customization) มากกว่าตอบสนองผู้ผลิตส่วนใหญ่ (mass production) เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาวัฏจักรของการผลิตภัณฑ์ที่มีระยะเวลาสั้นลง ดังนั้น ต้องมีการกำหนดจุดยืน (positions) อุตสาหกรรมให้ในตลาดโลกให้ชัดเจน ควบคู่กับการคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ (demand driven) โดยการพัฒนาความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า (customer responsiveness) และส่งมอบสินค้าตรงเวลาและรวดเร็วเพื่อให้สามารถสร้างความได้เปรียบด้านประหยัดความเร็ว (economies of speed)

2) การพัฒนาศักยภาพด้านการแข่งขันที่เน้นเสริมสร้าง มูลค่าเพิ่มทางด้านความรู้ (know - ledge - based) จำเป็นต้องมีการดำเนินงานทางด้าน นวัตกรรม การสร้างพื้นฐานของการวิจัยและการพัฒนา โดยเฉพาะด้านคุณภาพและมาตรฐาน ของผลิตภัณฑ์

สรุปได้ว่า ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ มีความสำคัญต่อประชาชน ต่อความต้องการหรือข้อเรียกร้องของประชาชน มีความสำคัญต่อนักการเมือง โดยนักการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อจัดสรรคุณค่าทางสังคมให้สอดคล้องต่อข้อเรียกร้องของประชาชน ความสำคัญต่อนักบริหาร โดยนักบริหาร เป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล ความสำคัญต่อนักวิชาการ โดยความสำเร็จของนโยบายสาธารณะขึ้นอยู่กับการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ประเมินผลนโยบายสาธารณะของนักวิชาการ นอกจากนี้ นโยบายสาธารณะยังเป็น เครื่องมือของรัฐบาลในการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการสร้าง สังคมไทยที่พึงประสงค์ เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการสร้างความมั่นคงแห่งชาติ การ ต่างประเทศและอำนวยความสะดวก ยุติธรรม และเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

1.3 องค์ประกอบของนโยบาย

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1994) กล่าวว่า องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะมีดังนี้ ประเด็นที่ 1 นโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ชัดเจน มากกว่าการกระทำโดยบังเอิญหรือไม่ตั้งใจ

ประเด็นที่ 2 นโยบายประกอบด้วยชุดหรือแบบแผนการกระทำที่ต่อเนื่องกัน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ มากไปกว่าการตัดสินใจเฉพาะเรื่อง และการตัดสินใจที่แยกจากกัน

ประเด็นที่ 3 นโยบายสาธารณะเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องในเชิงนโยบาย หรือการเรียกร้องของผู้ขอให้มีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะ

ประเด็นที่ 4 นโยบายเกี่ยวข้องกับสิ่งที่รัฐบาลกระทำจริง ๆ ไม่เป็นเพียงสิ่งที่ตั้งใจจะทำ หรือพูดว่ากำลังจะทำ

ประเด็นที่ 5 นโยบายสาธารณะอาจเป็นไปได้ทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ

ประเด็นที่ 6 นโยบายสาธารณะจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายหรืออำนาจที่ชอบธรรม

1.4 ลักษณะและประเภทของนโยบายสาธารณะ

1.4.1 ลักษณะของนโยบายสาธารณะ การพิจารณาลักษณะของนโยบายสาธารณะโดยทั่วไปอาจพิจารณาตามกระบวนการ ตามรูปแบบ และตามผลกระทบได้ในกรณีของการพิจารณาตามกระบวนการ นโยบาย สาธารณะ กำหนดขึ้นมา เพื่อให้มีการกระทำต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญ ๆ ซึ่งการ กระทำดังกล่าว เป็นการกระทำในอนาคต โดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม โดยมีเครื่องมือกลไกต่าง ๆ ช่วยดำเนินการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ บรรลุผล คือ ผลประโยชน์ของชาติ

สำหรับลักษณะของนโยบายที่พิจารณาตามรูปแบบโดยทั่วไปนโยบายจะมีลักษณะ เป็นหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยข้อความในนโยบายจะมีลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติส่วนลักษณะของนโยบาย ที่พิจารณาในแง่ของผลกระทบ นโยบายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งใน สังคม หมายถึง นโยบายสาธารณะที่กำหนดขึ้นมาอาจก่อให้เกิด ผลกระทบต่อบุคคลหรือต่อ กลุ่มบุคคล ที่นำไปสู่ความพอใจ หรือความไม่พอใจ ขึ้นอยู่กับว่าบุคคล กลุ่มบุคคลนั้นได้รับ ผลกระทบในลักษณะใด

1.4.2 ประเภทของนโยบายสาธารณะ การดำเนินศึกษาใด ๆ ที่เป็นระเบียบ ย่อมมีระบบความคิด หรือระบบการจำแนก ประเภทไว้เป็นแนวทางในการแบ่ง จัดสรร หรือกำหนด ขอบข่าย ข้อมูล หรือหน่วยวิเคราะห์ที่ จะทำ การ ศึกษา เป็นธรรมดาอยู่เองที่ระบบการ จำแนก ประเภทของสังคมศาสตร์ ไม่อาจมี ลักษณะคงที่ ตายตัว หรือครอบคลุมทั่วถึงได้เหมือนระบบ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ในกรณีของ นโยบายสาธารณะ ก็เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาโดยสังเขป แล้ว จะเห็นได้ว่าการจำแนกประเภท ของนโยบายสาธารณะ ได้กระทำกันไว้หลายทาง เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันตาม ขอบข่ายของ ผลกระทบของนโยบาย หรือแม้กระทั่งตามลักษณะของ ข้อมูลที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม ใน ที่นี้จะขอกล่าวถึงการจำแนกประเภทของนโยบายของ Theodore Low ที่นักวิชาการส่วนใหญ่ มักจะให้ ความสนใจ ซึ่งในทรรศนะของเขาได้จำแนกนโยบาย ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้คือ

1) นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulatory Policy) เป็นนโยบายที่ กำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์

ของสังคมโดย ส่วนรวม ที่มาของนโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะบุคคล และกลุ่มบุคคล โดยทั่วไปมีผลประโยชน์ และความต้องการที่แตกต่างกันความต้องการเหล่านี้โดยทั่วไปมักไม่ เหมือนกัน และขัดแย้งกันอยู่เสมอ ดังนั้นการกำหนดนโยบายที่ออกมาในลักษณะดังกล่าวย่อม ช่วยให้ ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นมี ข้อยุติลงได้

2) นโยบายที่เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากร (Distribution Policy) เป็นนโยบายที่ เกี่ยวกับการกระจาย แจกจ่ายสินค้าและบริการให้กับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น การให้บริการ ทางด้านการศึกษา สาธารณูปโภค การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น การแจกจ่าย สินค้าและบริการ ดังกล่าวของรัฐบาล นอกจากจะเป็นการแจกจ่ายในภาวะปกติแล้ว บางครั้ง อาจเป็น การจัดสรร หรือแจกจ่ายในภาวะฉุกเฉินด้วย

3) นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ (Redistribution Policy) เป็น นโยบายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อจัดสรรทรัพยากรใหม่ในสังคม เพื่อให้เกิดการกระจายเพิ่มขึ้น คำว่า ทรัพยากรในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะทรัพยากรทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากหมายรวมถึง ทรัพยากร ทางการเมือง และทางสังคมด้วย ตัวอย่างของนโยบายนี้ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ นโยบาย ภาษีก้าวหน้า (Progressive tax Policy) ซึ่งเป็นภาษีที่มีอัตราสูงเมื่อฐานภาษีมีขนาด ใหญ่ขึ้น วัตถุประสงค์ของการ เก็บภาษีประเภทนี้ นอกจากรัฐบาลจะนำมาใช้จ่ายในกิจการของ รัฐ เพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์กับ ประชาชนโดยทั่วไปแล้ว เช่น การศึกษา การป้องกันประเทศ ฯลฯ ยัง สามารถนำเงินที่ได้จาก นโยบายภาษีดังกล่าวมาอุดหนุนช่วยเหลือ เพื่อผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ที่ ยากจนได้อีกด้วย ดังนั้น นโยบาย มีดังกล่าวจึงเป็นตัวอย่างอันหนึ่งของนโยบายที่ เกี่ยวกับการ จัดสรรทรัพยากรใหม่ นอกจากนี้ก็มีนโยบายภาษีประเภทอื่น ๆ อีกที่สามารถนำมา เป็นตัวอย่าง ของนโยบายประเภทนี้ เช่น นโยบายภาษีทรัพย์สิน นโยบายภาษีมรดก นโยบาย ภาษีที่ดิน เป็นต้น

4) นโยบายต้นแบบ (Constituent Policy) เป็นนโยบายที่มีผลกระทบ ต่อ ประชาชนในฐานะเป็นตัวแสดงทางการเมือง (Political Actors) โดยตรง เพราะนโยบายนี้ โดยทั่วไป จะกำหนดลักษณะระบบการเมือง สถาบันทางการเมือง เป็นต้น ตัวอย่างนโยบายนี้ ได้แก่ กฎหมายลักษณะนโยบายสาธารณะพิจารณาตามกระบวนการรูปแบบ และผลกระทบมี ลักษณะ เป็นเกณฑ์ และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ และพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย เพื่อ นำมาประกอบการตัดสินใจให้บรรลุจุดมุ่งหมายคือผลประโยชน์ของชาติ ประเภทของ นโยบาย สาธารณะ จำแนกเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎหมาย เพื่อควบคุมพฤติกรรม บุคคลกลุ่มบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม นโยบายที่เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากรให้แก่ประชาชน กลุ่ม ว่าด้วยพรรคการเมือง (จุมพล หนิมพานิช, 2557)

กฤตภัทร บุญญรัตน์ (2555) การศึกษาถึงประเภทของนโยบายสาธารณะนี้ จะช่วยทำให้ ทราบได้ว่ามีวิธีการจำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะได้อย่างไรบ้าง และนโยบายสาธารณะ

ที่มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปนั้น โดยแท้ที่จริงแล้วเป็นนโยบายประเภทหนึ่ง ซึ่งถ้าหากจะพิจารณาถึงนโยบายสาธารณะที่มีอยู่ในประเทศไทยใดประเทศหนึ่ง ในขณะที่ขณะหนึ่งก็ตาม จะพบเห็นได้ว่ามีนโยบายที่มีชื่อเรียกต่างๆ กันมากมาย เช่น นโยบายประกันราคาสินค้าเกษตรกรรม นโยบายประหยัดเชื้อเพลิง นโยบายความมั่นคง เป็นต้น ซึ่งถ้าหากสามารถทราบได้ว่านโยบายเหล่านี้เป็นนโยบายประเภทใดแล้ว จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะได้ดียิ่งขึ้น โดยสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. พิจารณาตามลักษณะของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

การจำแนกประเภทนโยบายสาธารณะโดยหลักเกณฑ์นี้ เป็นการจำแนกประเภทโดยการพิจารณาถึงเนื้อหาสาระสำคัญและวัตถุประสงค์ของนโยบายหนึ่งๆ ว่ามีอยู่หรือเป็นอยู่อย่างไรบ้างมีความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างกับเนื้อหาที่มีสาระและวัตถุประสงค์ของนโยบายอื่นๆ อย่างไร แล้วจึงดำเนินการจัดประเภทของนโยบายที่มีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันเข้าไว้ในประเภทเดียวกัน ส่วนนโยบายที่มีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันก็จัดเข้าไว้อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งการพิจารณาว่านโยบายหนึ่งๆ มีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์อย่างไร แตกต่างหรือคล้ายคลึงกับนโยบายอื่นๆ อย่างใดนั้น เป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ง่ายและสะดวก โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ ของนโยบายแต่ละอย่าง ก็จะสามารถทำให้ทราบถึงเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้

2. พิจารณาตามกระบวนการของนโยบาย

การจำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะโดยหลักเกณฑ์นี้ เป็นการจำแนกประเภทโดยพิจารณาว่าภายในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น สามารถจะจำแนกออกเป็นขั้นตอนต่างๆ หรือเป็นช่วงของการปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างไรบ้าง มีกี่ขั้นตอน และมีลำดับของขั้นตอนก่อนหลังอย่างไรบ้าง การจำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะตามกระบวนการ ของนโยบายนี้ก่อให้เกิดประโยชน์หรือมีข้อดีอยู่อย่างน้อย 2 ประการ คือ

1) ทำให้สามารถที่จะมองเห็นภาพการทำงานของกลไกต่างๆ ในกระบวนการของ นโยบายได้ว่า มีขั้นตอนของการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดอย่างไร และจำแนกประเภทของ ขั้นตอนเหล่านั้นอย่างไร

2) ทำให้สามารถศึกษานโยบายสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์โดย เฉพาะเจาะจงได้อย่างถูกต้อง กล่าวคือ ในบางกรณี เช่น ในภาวะสงครามหรือภาวะวิกฤติ ประเทศ หนึ่งๆ อาจมีการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งที่วัตถุประสงค์สอดคล้องกับภาวะ เช่นนั้น โดยมีได้ดำเนินการตามแนวทางที่ปกติที่เคยปฏิบัติมา ซึ่งถ้าหากศึกษาในแง่กระบวนการ ของนโยบายแล้ว จะทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากกว่า

3. พิจารณาตามขอบข่ายผลกระทบของนโยบายการจำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะโดยหลักเกณฑ์นี้ เป็นการจำแนกประเภทของนโยบายโดยพิจารณาว่า เมื่อได้มีการกำหนดนโยบายสาธารณะต่างๆ ขึ้นมาแล้ว และได้นำเอานโยบายสาธารณะเหล่านั้นไปใช้ปฏิบัติ นโยบายแต่อย่างใดก่อให้เกิดผลกระทบในรูปแบบและลักษณะที่อย่างเดียวกันก็จะจัดอยู่ในประเภท เดียวกัน ส่วนที่มีผลกระทบที่แตกต่างไปก็จัดให้อยู่อีกประเภทหนึ่ง

4. พิจารณาตามลักษณะกิจกรรมหรือภารกิจสำคัญของรัฐบาลการจำแนกประเภท นโยบายสาธารณะประการสุดท้ายนี้ คือ การจำแนกประเภทโดยพิจารณาถึงขอบเขตหรือลักษณะ ของกิจกรรมที่สำคัญๆ ที่รัฐบาลประเทศนั้นได้กระทำไปซึ่งกิจกรรมของรัฐบาลประเทศหนึ่งอาจ แตกต่างมากน้อยไปจากอีกประเทศหนึ่งก็ได้ และกิจกรรมแต่ละประเภทก็มีความสำคัญ มากน้อยไม่ เท่ากัน กล่าวคือ กิจกรรมบางประเภทอาจมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อประเทศนั้นๆ เช่น การ ป้องกันประเทศจากการรุกรานจากภายนอก การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน เป็นต้น ส่วน กิจกรรมประเภทอื่นมีความสำคัญในระดับรองลดหลั่นกันลงไป จนกระทั่งมีความสำคัญ เพียง เล็กน้อยเท่านั้น เช่น การกำหนดค่าขวัญประจำปี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ว่ากิจกรรมนั้นๆ จะ มีระดับ ความสำคัญมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม ต่างก็ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมหรือภารกิจของรัฐบาล ด้วยกัน ทั้งสิ้น

จากการศึกษาแนวคิดนโยบายสาธารณะและจากการทบทวนเอกสารวรรณกรรมผู้วิจัยขอสรุปแนวคิดนโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารหรือกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของ ประชาชน

2. แนวคิดประชานิยม

2.1 ความหมายของแนวคิดประชานิยม

แนวคิดประชานิยมมีความหมายที่ค่อนข้างคลุมเครือและยากที่จะชี้ชัดเนื่องจากในบางครั้งก็ถูกนำมาใช้ในเหตุการณ์เฉพาะ แต่โดยรวมแล้วประชานิยมคือกลยุทธ์ทางการเมืองแบบหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการดึงประชาชนมาเป็นแนวร่วมในการจัดทำนโยบายเพื่อเป็นพอใจของประชาชน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีนักวิชาการหลายๆ ท่านได้ให้ความหมายของแนวคิดประชานิยมไว้ดังนี้

วินัย ผลเจริญ (2546) กล่าวว่า ประชานิยม เป็นคำที่แปลมาจากคำว่า populism ในภาษาอังกฤษ แรกเริ่มคำนี้เป็นศัพท์เฉพาะที่หมายถึงขบวนการเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองที่ 3

ของสหรัฐอเมริกาในทศวรรษที่ 1890 ในช่วงนั้นมีการรวมตัวกันของเกษตรกรรายย่อยซึ่งไม่พอใจแนวทางการพัฒนาประเทศที่เต็มไปด้วยอิทธิพลของบริษัทใหญ่ ๆ พวกเขา รวมตัวกันก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาในชื่อว่า “พรรคประชาชน” (People’s Party) โดยพรรคนี้ได้ส่ง นายวิลเลียม เจนนิ่งส์ ไบรอัน เข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1896 แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จากนั้นพรรคนี้ก็สลายตัวไปในยุคที่ใกล้เคียงกันนี้ที่รัสเซียได้เกิดขบวนการ “นารอดนิก” ของนักศึกษาปัญญาชนนโยบายประชานิยม 19 รัสเซียที่ลงไปเคลื่อนไหว เพื่อปลุกระดมชาวนาในชนบทด้วย คำว่า populism จึงเป็นคำที่ใช้เรียกขบวนการนารอดนิกหรืออาจกล่าวได้ว่าประชานิยม (Populism) เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองและแนวทางทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ทั้งในสหรัฐอเมริกาและรัสเซีย โดยที่อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชานิยมจะอิงอยู่กับฐานชาวนาหรือคนยากจน ได้เป็นที่แพร่หลายและการเป็นแนวทางทางการเมืองที่ใช้ในกลุ่มประเทศโลกที่ 3 ในช่วงศตวรรษที่ 20 ความคิดนี้ได้ปรากฏในประเทศจีนและประเทศในแถบลาตินอเมริกา ซึ่งผลลัพธ์ที่ปรากฏกับประเทศเหล่านี้หลังจากมีการนำนโยบายประชานิยมไปประยุกต์ใช้ก็คือ ความล้มเหลวทั้งในการพัฒนาทางการเมืองและเศรษฐกิจจากนโยบายและเงินทุน

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2546) กล่าวว่า ประชานิยมที่ใช้กันปัจจุบันมีความหมายถึง การเล่นการเมืองที่ใช้คนจนเป็นฐานอำนาจ โดยระดมกำลังมวลชน และคนรวยใช้วิธีหนึ่งยื่นของให้คนจนอย่างจำกัด แต่มีผลให้การเมืองหันเหออกจากปัญหาเชิงโครงสร้างและชนชั้นเปลี่ยนมาแข่งขันกันหยิบยื่นสิ่งของให้คนจน อันเป็นการสร้างจิตสำนึกจอมปลอมและขาดความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจและการเมือง ในแง่วัฒนธรรมและสังคมประชานิยมยังเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมที่พยายามเปลี่ยนสัญลักษณ์ทางการเมืองเดิมที่ประชาชนยึดถือมาเป็นสัญลักษณ์ใหม่ขณะเดียวกันก็พยายามปิดล้อมชนชั้นกลางเอาไว้ไม่ให้มีบทบาท เนื่องจากผู้นำสามารถสร้างบารมีและฐานการเมืองระดับล่างได้โดยตรงในทางการเมือง หากมองในแง่ร้ายแล้ว ประชานิยมจัดได้ว่าเป็นประชาธิปไตยจอมปลอม (demagoguery) รัฐบาลไม่มั่นคงไม่สามารถแก้ปัญหาโดยตรงไปตรงมาได้เนื่องจากต้องคำนึงถึงคะแนนเสียง

สมพงษ์ เกษานุช (2560) กล่าวว่า นโยบายประชานิยม หมายถึงนโยบายที่เกิดขึ้นครั้งแรกในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ในประเทศรัสเซียและสหรัฐอเมริกาเรียกว่าขบวนการนารอดนิก (Narodichestvo) ถือว่าเป็นอุดมการณ์แนวคิดทางการเมืองที่มีการเผยแพร่ในยุคนี้ แนวคิดดังกล่าวเอื้อต่อการสนับสนุนเกื้อกูลผลประโยชน์แก่ประชาชนคนยากจน เพื่อมุ่งหวังความนิยมและฐานเสียงทางการเมืองเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นในความสมเหตุสมผลทางเศรษฐศาสตร์รองรับ ทำให้แนวทางประชานิยมมีรูปแบบที่หลากหลาย แต่มีจุดมุ่งหมายปลายทางเดียวกันคือ ความนิยมของประชาชน

ภูวกฤต เหมหาชาติ (2558) กล่าวว่า นโยบายประชานิยม ก็คือ นโยบายที่สนับสนุนประชาชนคนยากจนเป็นหลัก เพื่อมุ่งหวังความนิยมทางการเมือง โดยไม่จำเป็นต้องมีความสมเหตุสมผลหรือเป้าหมายทางเศรษฐศาสตร์มหภาคมารับ นโยบายประชานิยมจะมีหลากหลายรูปแบบที่ปรากฏ แต่จะมีลักษณะร่วมกันตรงที่การเป็นนโยบายที่มุ่งเอาอกเอาใจและสนองความต้องการของประชาชน ตลอดจนการไม่แสดงถึงจำนวนเงินที่ใช้ในการดำเนินนโยบายเปรียบเสมือนอุดมการณ์และนโยบายทางการเมืองที่เป็นที่นิยมของประชาชน และหลายพรรคการเมืองในประเทศไทยได้ใช้นโยบายประชานิยมนี้ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยนโยบายประชานิยมนั้นเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถส่งเสียงบอกนักการเมืองผ่านคูหาเลือกตั้งผ่านได้ ซึ่งทำให้นักการเมืองต้องหันมาให้ความสนใจต่อความเป็นอยู่และความต้องการของประชาชนมากขึ้น

สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดประชานิยม หมายถึง การขับเคลื่อนทางการเมืองของมวลชนอุดมการณ์ส่วนใหญ่ของประเทศ ที่ไม่ใช่มวลชนกลุ่มน้อยที่ออกมาต่อต้าน หรือกลุ่มอภิสิทธิ์ชนหรือชนชั้นกลาง โดยปรารถนาให้นโยบายทางการเมืองเอื้อผลประโยชน์เชิงสวัสดิการสังคมมากกว่าการสงเคราะห์โดยรัฐ ซึ่งต้องยึดโยงกับระบบเศรษฐกิจมหภาคที่เน้นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในสังคมได้อย่างเป็นธรรม โดยให้ความสนใจต่อความเป็นอยู่และความต้องการของประชาชนเพื่อให้ได้รับความนิยมจากประชาชน

2.2 ลักษณะของประชานิยม

ประชานิยมเป็นนโยบายที่สนับสนุนประชาชนคนยากจนเป็นหลัก เพื่อมุ่งหวังความนิยมทางการเมือง ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของประชานิยมได้ดังนี้ (อานันท์ กระจับปรี, 2558)

2.2.1 การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม

ประชานิยมกับความเหลื่อมล้ำ ดูเหมือนว่าจะเป็นคำสองคำที่อยู่คู่กันอย่างแยกไม่ออกมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความเหลื่อมล้ำเกิดขึ้นในสังคมไทยและในประเทศอื่น ๆ มาอย่างยาวนาน แต่ละประเทศก็ได้มีความพยายามในการใช้มาตรการทางการคลังที่รวมทั้งด้านภาษี และด้านการใช้จ่ายของรัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม รัฐบาลประชานิยมมักจะแสดงให้เห็น ถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม เนื่องจากคนยากจนเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ หากพรรคการเมืองใดสามารถเสนอทางเลือกให้แก่คนยากจน ให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นที่พึงพอใจของประชาชนคนส่วนใหญ่ของประเทศ พรรคการเมืองนั้นย่อมมีโอกาที่จะชนะการเลือกตั้ง และเข้าสู่ตำแหน่งผู้นำทางการเมือง นักการเมืองประชานิยมทั้งหลายจึงแข่งขันกันเสนอตนเองเป็นผู้ที่ จะเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันออกไปประกอบด้วย

1) ประชานิยมที่สร้างโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน

ประชานิยมในลักษณะนี้ เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม สร้างโอกาสทางสังคมเศรษฐกิจให้เกิดความเท่าเทียมกัน โดยให้คนที่มีความรู้หรือยากจนมีโอกาสด้านสังคมเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน เพราะถ้าโอกาสทางสังคมเท่าเทียมกันแล้ว ครอบครัวที่ยากจนก็สามารถเป็นครอบครัวที่ร่ำรวยได้ ในทางกลับกัน ครอบครัวที่ร่ำรวยก็อาจยากจนได้เช่นกัน ประชานิยมที่ทำให้โอกาสทางสังคมเศรษฐกิจของประชาชนเท่าเทียมกัน ลดความเหลื่อมล้ำ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ กระจายสินค้าสาธารณะอย่างเท่าเทียม เช่น นโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา ศักยภาพของประชาชน ให้สามารถมีวิชา ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ สามารถพึ่งพาตนเอง เป็นการ แก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน เปิดโอกาสให้คนยากจนเข้าถึงทรัพยากร และสามารถใช้จ่ายทรัพยากรชนิดต่าง ๆ พัฒนาตนเอง ย่อมเป็นประชานิยมที่สร้างโอกาสให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

2) ประชานิยมที่ถ่ายโอนความมั่งคั่ง

ประชานิยมในลักษณะนี้ เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ เช่นเดียวกับกับในรูปแบบแรก แต่เลือกใช้วิธีการถ่ายเทผลประโยชน์จากกลุ่มคนร่ำรวยมา ให้กับกลุ่มคนยากจน หรือ คนที่มีลักษณะทางสังคมด้อยกว่า เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่บุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายโอนอำนาจทางเศรษฐกิจ เป็นความพยายามหรือนโยบายที่ออกมาเพื่อให้ได้รับเสียงสนับสนุนทางการเมืองจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยใช้รูปแบบการกระจายรายได้ที่ไม่ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของความสามารถในการผลิต เป็นประชานิยมที่ไม่ได้แก้ไขปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ หรือ การให้โอกาสทางสังคมเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน เป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างฉาบฉวย เช่น การเก็บภาษีคนร่ำรวยมาอุดหนุนคนจน แจกเงิน หรือ สินค้าและบริการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน เป็นต้น

2.2.2 การยกระดับคุณภาพชีวิต

การสร้างชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ประชาชนความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภารกิจในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตอื่น ๆ ของประชาชน รัฐมีภารกิจที่สำคัญในด้านของการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น หรือได้มาตรฐานขั้นต่ำในฐานะที่เป็นมนุษย์ เป็นภารกิจด้านการทำนุบำรุงชีวิตของประชาชนให้อยู่ดี กินดี เป็นงานด้านพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐที่เรียกว่า ภารกิจลำดับรอง (Secondary function) ประชานิยมอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ๆ

1) หากพิจารณาประชานิยมโดยอาศัยความคิดดังกล่าวย่อมสามารถจำแนกลักษณะของประชานิยมที่ยกระดับคุณภาพชีวิตขึ้นพื้นฐานเป็นภารกิจของรัฐที่มี ร่างกาย

ทรัพย์สิน และสิทธิเป็นประชาานิยมที่ให้ความสำคัญกับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนมุ่งแก้ไข ปัญหา ช่วยเหลือคนยากจนในสังคมที่ไม่ได้รับการจัดสรรทรัพยากรขั้นพื้นฐาน เนื่องจากไม่มี ความสามารถในการหารายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้ไม่สามารถได้รับสินค้าและบริการขั้น พื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิที่ประเทศไทยให้การรับรองและคุ้มครอง ตั้งแต่ระดับ กฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิก ได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) เช่น การรับรองสิทธิในสุขภาพ และความเป็นอยู่ ดีของตนและครอบครัว

2) ประชาานิยมที่เกินความจำเป็น

ประชาานิยมลักษณะนี้ ยังมีลักษณะเป็นการให้ความสำคัญกับระดับ คุณภาพชีวิต ของประชาชนโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางของปัญหา เพียงแต่มีวิธีการจัดสรรทรัพยากรที่ แตกต่างกัน เนื่องจากประชาานิยมรูปแบบหลังเลือกที่จะสร้างชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีที่สะดวกสบายที่สูง กว่าระดับมาตรฐานขั้นต่ำ เช่น การแจกสินค้าหรือบริการที่ฟุ่มเฟือยแก่ประชาชน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ขอบเขตของมาตรฐานคุณภาพชีวิตขั้นต่ำนั้นสามารถถกเถียงกันได้ในทางวิชาการ ขึ้นอยู่กับ ทัศนคติ บริบทของสังคมในแต่ละกาลสมัย ตัวอย่างเช่น การแจกคูโปงที่วีดิจิตอล อาจมองได้ว่าเป็น การ สนับสนุนการใช้สินค้าที่ฟุ่มเฟือย แต่ก็อาจมองได้ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุค เศรษฐกิจ ดิจิตอลที่มีความสำคัญ สอดคล้องและเหมาะสมสำหรับโลกยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามี บทบาทที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแนวคิดประชาานิยม มีจุดที่คาบเกี่ยวกันทั้ง “ประชา นิยม” และ “รัฐสวัสดิการในกรณีที่มีการเสนอนโยบายที่ให้ความสำคัญกับประชาชนที่มีความ อ่อนแอในทางสังคมเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นการเสนอนโยบายที่มุ่งเอาอกเอาใจประชาชนทุกระดับ ซึ่งแน่นอนว่าย่อมเป็นการ คุ้มครองประชาชนผู้มีความอ่อนแอในทางสังคมเศรษฐกิจด้วย สวัสดิการมักจะได้รับคะแนนนิยมในลำดับต้นพรรคการเมืองที่ชูธงนโยบายแบบรัฐ ๆ ถึงแม้ว่า แนวคิดประชาานิยมจะเกี่ยวข้องในเชิงการบริหาร การกำหนดนโยบายสาธารณะเหมือนกัน แต่ข้อ ความคิดทั้งสองข้อความคิดนี้มีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายที่แตกต่างกัน โดยประชาานิยมเป็น แนวคิดทางเศรษฐกิจการเมืองที่มุ่งเป้าหมายไปที่ “ความพึงพอใจของประชาชน” ซึ่งแนวคิดนี้ สนใจว่า ประชาชนมีความ ต้องการอะไร ประชาชนจะพึงพอใจกับนโยบายหรือไม่ โดยไม่คำนึงว่า สิ่งที่รัฐได้มอบให้กับประชาชน นั้นมีความจำเป็นหรือไม่ ถ้าเกิดความนิยมชมชอบแล้ว ก็เป็นเรื่อง ที่ควรกำหนดไว้เป็นนโยบาย นำเสนอต่อสาธารณะ นโยบายใด ๆ ที่ประชาชนนิยมชมชอบย่อม เป็นนโยบายประชาานิยม

2.3 ประชานิยมในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการนำนโยบายประชานิยมมาใช้ในรัฐบาลหลายสมัย โดยมุ่งให้ความสำคัญกับประชาชน ซึ่งตั้งแต่อดีตมีรัฐบาลที่นำนโยบายประชานิยมมาใช้ในการดำเนินงาน ยกตัวอย่างได้ ดังนี้

1) รัฐบาลหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่มีนโยบายให้ความสำคัญกับประชาชน รากหญ้าเป็นสำคัญ เช่น ให้ประชาชนทุกคนมีงานทำ ปรับมาตรฐานครองชีพของประชาชนในกลุ่มรายได้ต่ำให้ขึ้นไปสู่ระดับปานกลางภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี ให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยขึ้นรถเมล์ และได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นโยบายที่มีชื่อเสียงคือการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการกระจายรายได้ออกจากนครหลวงไปยังชนบท ทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยตรง เพื่อเพิ่มอำนาจในการตัดสินใจทำโครงการต่าง ๆ โดยรัฐบาลได้ใช้เงินเพื่อพัฒนาสภาพตำบลไปพลางก่อน จัดสรรเงินจำนวน 2,500 ล้านบาท เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 เพื่อสร้างงานในชนบท เป้าหมายคือการยกระดับมาตรฐานการดำเนินชีวิตของคนยากจนในชนบท โดยเชื่อว่าการกระจายเงินจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่นในชนบทใช้จ่ายตามโครงการที่ประชาชนกำหนดขึ้นมาเอง เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนในชนบทที่ยากจนมีโอกาสหารายได้และทำงานในยามว่างหลังจากฤดูการเก็บเกี่ยวพืชผล อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ประชาชนเกิดความแตกแยกเนื่องจากแก่งแย่งเงินจัดสรรของรัฐบาลในการนำไปก่อสร้างสาธารณูปโภคในท้องถิ่นของตน การใช้จ่ายเงินโดยผิดกฎหมายเนื่องจากไม่ได้ผ่านการตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมโดยรัฐสภา หรือการปกปิดจำนวนเงินคงคลังที่แท้จริงต่อรัฐสภา (อัมมาร สยามวาลา, 2556)

2) รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร จากพรรคไทยรักไทยโดยการนำของทักษิณ ชินวัตร เป็นพรรคการเมืองพรรคที่ได้มีการเสนอนโยบายประชานิยมหาเสียงกับประชาชนและได้รับการยอมรับจากประชาชนอย่างท่วมท้นจนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปในปี พ.ศ. 2544 โดยมีนโยบาย อาทิ กองทุนหมู่บ้าน การจัดตั้งธนาคารประชาชน จึงเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนเพื่อสร้างรายได้ใหม่ให้กับประชาชนและให้กับรัฐในที่สุด โดยเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยการส่งออกพร้อม ๆ กับ การกระตุ้นการบริโภคในประเทศ เพื่อผลทั้งทางด้านเศรษฐกิจมหภาคและผลด้านการเมือง ที่ตอบสนองทั้งคนจนและคนรวย อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวได้ใช้เงินทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณเป็นจำนวนมากในระยะแรกและสร้างภาระผูกพันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งก่อให้เกิดความไม่โปร่งใสทางการคลัง เช่น การประกันราคาพืชผล โครงการกองทุนหมู่บ้าน การใช้นโยบายกึ่งการคลังผ่านสถาบันการเงินของรัฐ โครงการเอื้ออาทรต่าง ๆ การจัดสรรเงินรายได้จากการออกสลากกินแบ่งชนิดพิเศษโดยไม่มีกระบวนการกลั่นกรองการใช้

เงินที่เข้มงวด ซึ่งอาจนำมาซึ่งความไม่มีเสถียรภาพทางการคลังหรือความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว (ภาวิน ศิริประภาณุกุล, 2558)

3) รัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ได้ดำเนินนโยบายประชานิยมมาใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อช่วยเหลือคนจน และผู้มีรายได้น้อย ซึ่งมีค่าใช้จ่าย หรือสูญเสียรายได้จากโครงการต่าง ๆ จำนวนมหาศาลโดยเฉพาะนโยบายยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตั้งแต่การพักหนี้เกษตรกร เรื่องค่าแรงขั้นต่ำและเงินเดือนปริญญาตรี เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และการลดภาษีรถคันแรก เป็นต้น

4) รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้ประกาศต่อสาธารณชนว่าจะไม่ดำเนินนโยบายประชานิยมเหมือนอย่างในรัฐบาลชุดก่อน แต่ด้วยวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รัฐบาลจึงได้ใช้มาตรการทางเศรษฐกิจที่สำคัญหลายประการ มีการใช้จ่ายเงินแผ่นดินเป็นจำนวนมาก โดยเป็นการนำนโยบายประชานิยมในนามของ “ประชารัฐ” กลับมาใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการแจกเงินชานาไร่ละ 1,000 บาท การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร โครงการตำบลละ 5 ล้าน มาตรการ Shopping ช่วยชาติ โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

สำหรับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2566 พรรคการเมืองหลักก็ได้มีการนำแนวคิดประชานิยมมาใช้ในการหาเสียง สรุปได้ดังนี้

1. พรรคเพื่อไทย ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายการเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำเป็น 600 บาทต่อวัน ภายในปี 2570 จบปริญญาตรี หรือทำงานราชการเงินเดือนเริ่มต้น 25,000 บาท ภายในปี 2570 ทุกครอบครัวมีรายได้ไม่น้อยกว่า 20,000 บาทต่อเดือน คนไทยทุกคนที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จะได้เติมเงิน 10,000 บาท ลงกระเป๋าเงินดิจิทัล เป็นต้น

2. พรรคพลังประชารัฐ ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายการเพิ่มเงินในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็น 700 บาทต่อเดือน เพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามขั้นบันได เกิน 80 ปี รับ 5,000 บาท ดูแลทุกช่วงวัย “แม่ บุตร ธิดา ประชารัฐ” ด้วยการสนับสนุนอายุครรภ์ตั้งแต่ 4-9 เดือน (รวม 5 เดือน) เดือนละ 10,000 บาท และเงินเลี้ยงดูบุตร 3,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 6 ปี ชื้อหน่วยลงทุนนำมาหักภาษีได้ ระดมทุนจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อตั้งกองทุนพัฒนาชีวิตผู้พิการ กองทุนช่วยแม่เลี้ยงเดี่ยว กองทุนผู้ที่ติดคุกมีงานทำ และกองทุนที่จะช่วยเกษตรกรไทย เป็นต้น

3. พรรคก้าวไกล ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายการปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำทุกปี เริ่มต้นทันทีวันละ 450 บาท ลดค่าไฟให้ประชาชนอย่างน้อย 70 สตางค์ต่อหน่วย ผู้ประกอบการ SME ได้ทุนตั้งตัว 200,000 รายต่อปี “หวยไบเสรีจ” ชื้อสินค้าจาก SME ลุ้นได้เงินล้าน เป็นต้น

4. พรรคภูมิใจไทย ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายการพักหนี้ 3 ปี หยุดต้น ปลอดดอกเบี้ยคนละไม่เกิน 1 ล้านบาท ทหารายได้เพิ่ม 3 กะ ด้วยการเปิดพื้นที่ค้าขายตลอดวันเพื่อสร้างงานและกระจายรายได้ให้กับคนกรุงเทพฯ

5. พรรคประชาธิปัตย์ ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบาย SME ต้องมีแต้มต่อ 3 แสนล้าน ทั้งแต้มต่อด้านการผลิต แต้มต่อทางการตลาด และตั้งกองทุน 3 แสนล้านให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงิน แหล่งทุน สำหรับนำมาขยายกิจการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้กับประเทศปลอดล็อกกบข. และกองทุนเลี้ยงชีพ ให้ซื้อบ้านได้

6. พรรครวมไทยสร้างชาติ ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายสิทธิบัตรสวัสดิการพลัส เป็น 1,000 บาทต่อเดือน และสิทธิเบิกฉุกเฉิน 10,000 บาทต่อคนโดยสามารถนำบัตรนี้ไปเป็นหลักประกันเงินกู้กับธนาคารออมสินซึ่งมีโครงการให้สินเชื่อรายย่อยในวงเงิน 10,000 บาทอยู่แล้ว ตั้งกองทุนฉุกเฉินประชาชน วงเงิน 3 หมื่นล้านบาทคืน 30% เงินสะสมชราภาพ ให้ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 อาชีพอิสระ เข้าระบบประกันสังคมถ้วนหน้า โครงการปลดหนี้ด้วยงาน ปรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดิมแบบขั้นบันไดเป็นให้เท่ากันทุกช่วงอายุคนละ 1,000 บาทต่อเดือน ลดภาษีให้ผู้ประกอบการที่จ้างผู้สูงวัยทำงาน/ดูแลผู้สูงอายุด้วยการสร้างศูนย์สังเคราะห์โครงการคนละครึ่งและเราเที่ยวด้วยกัน ภาค 2

7. พรรคไทยสร้างไทย ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบายบัตรเครดิตประชาชน ลดภาระหนี้สินครัวเรือน ล้างหนี้ในระบบ และเปิดโอกาสประชาชนกู้เงินเพื่อตั้งตัว ตั้งแต่ 5,000-50,000 บาท ดอกเบี้ยไม่เกิน 1% ต่อเดือน ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ ไม่ต้องมีบุคคลค้ำประกัน ดิตเครดิตบูโรก็กู้ได้ พักหนี้เสีย ให้ธุรกิจ SMEs ที่ได้รับผลกระทบโควิดไว้ 3 ปี ปรับโครงสร้างหนี้ และงดจ่ายดอกเบี้ย 2 ปี เปลี่ยนสถานะหนี้เสียในช่วงโควิดให้กลับมาอยู่ในสถานะปกติ บำนาญประชาชน 3,000 บาท ต่อเดือน เป้าหมาย 5 ล้านคน

8. พรรคชาติพัฒนาในด้านการเงิน มีนโยบายหาเงินใหม่ให้ประเทศ 5 ล้านล้านบาทลดภาษีบุคคล เงินเดือน 40,000 บาทแรก ไม่ต้องเสียภาษี สูงกว่านั้นลดเป็นขั้นบันได น้ำมัน แก๊ส ไฟฟ้า ถูกลง รัื้อโครงสร้างพลังงานไฟฟ้า ยกเลิกราคาน้ำมันที่อ้างอิงกับราคาสิงคโปร์ เพื่อกำหนดราคาที่เหมาะสม/เพิ่มสัดส่วนการผลิตพลังงานทดแทน แก้ไขปัญหาหนี้สิน และการเข้าถึงระบบสินเชื่อ โดยรื้อระบบเก็บข้อมูลของบริษัทเครดิตบูโร ยกเลิกระบบแบล็กลิสต์ ใช้ระบบ Credit Scoring หรือวิธีประเมินสินเชื่อตามจริงแทน และปรับปรุงกฎหมายของเครดิตบูโร ทุนธุรกิจสร้างสรรค์ สูงสุดรายละ 1,000,000 บาท ไม่จำกัดวุฒิและวัย สูงวัยไฟแรง งานใหม่ 500,000 ตำแหน่ง

9. พรรคชาติไทยพัฒนา ในด้านเศรษฐกิจ มีนโยบาย สร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้สูงอายุ เบี้ยคนพิการ เดือนละ 3,000 บาท

จะเห็นได้ว่านโยบายประชานิยมถูกนำมาใช้ในรัฐบาลหลายสมัย รวมถึงในการหาเสียงของพรรคการเมือง โดยมุ่งให้ความสำคัญกับประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายประชานิยมมีทั้งข้อดีและข้อเสียซึ่งต้องวิเคราะห์เป็นในกรณีไป

2.4 ข้อดีข้อเสีย ของนโยบายประชานิยม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายประชานิยมแล้ว พบว่า ข้อดีและข้อเสียของนโยบายประชานิยมนั้นไม่มีข้อสรุปที่เป็นทางการ แต่ขึ้นอยู่กับมุมมองและทัศนคติของแต่ละบุคคลมากกว่า ซึ่งส่วนนี้ในทัศนคติของผู้เขียนเองสามารถวิเคราะห์ออกมาได้ ดังนี้ (ภูวกฤต เหมหาชาติ, 2558)

ข้อดี

1. ได้คะแนนเสียงไว เป็นที่ชื่นชอบของประชาชน จัดจ้านนโยบายได้ง่าย นโยบายสามารถฝังเข้าไปในจิตใจของประชาชนได้ง่าย
2. ประชาชนคนไทยจะได้รับในส่วนของรัฐได้สัญญาว่าจะให้ ทำให้ในระยะสั้น ๆ ประชาชนคนไทยได้หลงใหลได้ปลื้มกับความสุขสบายที่จะบังเกิดขึ้น เป็นเบื้องต้นที่รัฐได้หยิบยื่นให้กับประชาชนคนไทย
3. เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ลดภาระค่าใช้จ่าย เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ในทางกลับกันหลายนโยบายใช้เงินจำนวนหลายหมื่นล้านบาท ซึ่งหวังว่าหากสภาพคล่องทางการเงินและหากเงินกองคลังมีไม่เพียงพอก็อาจจะส่งผลให้เกิดเงินเฟ้ออย่างรุนแรง รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจในระยะยาวได้

ข้อเสีย

1. ความเป็นไปได้ในการดำเนินนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปได้ยาก ใช้งบประมาณที่สูง ต้องเป็นรัฐบาลที่จัดตั้งโดยความเข้มแข็งและเป็นปึกแผ่น จึงจะสามารถผลักดันนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง
2. ทำให้ประชาชนคนไทยเกิดการมอมเมา ลุ่มหลงในสิ่งที่ได้รับ และมีความคิดที่อยากจะได้เพิ่มขึ้นหากมีคนหยิบยื่นให้จนนำไปสู่ลัทธิการบริโภคนิยม ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วแหล่งที่มาของรายได้ที่รัฐต้องหามาเพื่อใช้ทำโครงการเหล่านี้ก็ต้องหาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป้าหมายใหญ่ ๆ ที่รัฐจะต้องหา คือ ไม้กู่ก็ผลาญทรัพยากรของชาติ เพื่อนำเงินเข้ามาใช้ในโครงการและรวมถึงการเก็บภาษีรายได้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น เพื่อมาชดเชยรายจ่ายที่เสียไปกับโครงการเหล่านี้ ซึ่งหากหาเงินเข้ามาชดเชยรายจ่ายไม่ทัน ประเทศชาติก็จะเข้าสู่ยุคหายนะทันที

ผลเสียต่อเศรษฐกิจของนโยบายแบบประชานิยมจะมีอยู่สามด้าน 3 ดังนี้

ผลเสียด้านที่ 1

ผลต่ออัตราเงินเฟ้อ จากการเร่งการใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ถ้าภาคการผลิตในประเทศปรับตัว และขยายการผลิตไม่ทัน การนำเข้าก็จะสูงขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งก็อาจทำให้ดุลบัญชีเงินสะพัดขาดดุล ถ้าการขาดดุลมีมากและต่อเนื่อง ก็สามารถสร้างปัญหาดุลชำระเงินให้กับประเทศได้

ผลเสียด้านที่ 2

ฐานะการคลังของภาครัฐเองที่จะอ่อนแอ หนี้ภาครัฐจะมีมากขึ้นจากการกู้ยืมเพื่อชดเชยการเพิ่มการใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งถ้าหากทางการไม่กู้ ทางการก็ต้องลดรายจ่ายประเภทอื่นแทน

ผลเสียด้านที่ 3

ผลที่จะมีต่อสถาบันการเงินของภาครัฐ จากการปล่อยสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำที่มาตรฐานการปล่อยสินเชื่ออาจไม่รัดกุมพอ ทำให้สถาบันการเงินที่ปล่อยกู้มีหนี้เสียมากขึ้นจนกระทบเงินกองทุนและกระทบความสามารถในการทำธุรกิจของสถาบันการเงินนั้น ในกรณีที่ปัญหาหนี้เสียมีมากและกว้างขวางก็อาจเป็นความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงินได้

ผลเสียทั้ง 3 ด้านนี้ ถ้าเกิดขึ้นต่อเนื่องและสะสมจะเป็นจุดอ่อนหรือจุดเปราะบางของระบบเศรษฐกิจของหลายประเทศในปัจจุบัน อย่างเช่นปัญหาของกรีซ ก็มาจากการเพิ่มการใช้จ่ายของภาคการคลังที่ขาดวินัย จนประเทศมีหนี้สาธารณะสูงและรัฐบาลไม่สามารถชำระคืนหนี้ได้ จนต้องขอรับความช่วยเหลือจากภายนอก และวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาที่ปะทุขึ้นเมื่อสามปีก่อนก็มีสาเหตุมาจากการปล่อยสินเชื่อที่หละหลวมจนทำให้ภาคสถาบันการเงินมีปัญหา

นโยบายแบบประชานิยมที่ดูดีระยะสั้น แต่มีผลเสียต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจระยะยาว จึงเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง แต่นักวิชาการหลายคนก็สนับสนุนให้ทำ เพราะมองว่าเป็นการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่ เป็นการทำนโยบายในระบอบประชาธิปไตยตามความต้องการของประชาชน หรือตามนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชนตอนหาเสียง ความเห็นแบบนี้ก็สะท้อนการมองแบบนักการเมืองที่มองเฉพาะผลที่จะได้ระยะสั้นตามประชานิยมที่ดูดีระยะสั้นหรือดูดีในระดับจุลภาค แต่ไม่ได้ดูในแง่ความเสียหายระดับมหภาคและความเสียหายระยะยาว

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย

การประเมินผล เป็นกระบวนการกำหนดรูปแบบในการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูลและนำไปใช้ ในการเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมในการบริหารจัดการแต่

ละแบบมีแนวคิดมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบในการประเมินไว้หลายแบบ และวิธีการประเมินที่มีผู้สนับสนุนนำไปใช้เป็นแบบอย่าง (Model) ในการประเมินตามความเชื่อของแต่ละบุคคลตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของปัญหาที่จะประเมิน ซึ่งสำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้แนวคิด “CIPP Model” ในการประเมินผลนโยบายของภาครัฐ

Stufflebeam (1971) นำเสนอแนวคิดการประเมินโครงการตามรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “CIPP Model” ขึ้นโดยแบ่งการประเมินโครงการออกเป็น 4 ระยะด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ก่อนเริ่มต้นโครงการจนกระทั่งภายหลังโครงการเสร็จสิ้น ซึ่งการประเมินทั้ง 4 ระยะ ประกอบด้วย

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อหาความต้องการ ความจำเป็นในการดำเนินโครงการ รวมถึงการกำหนดเป้าหมายของโครงการ (Goals) ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน ทรัพยากรที่มีบริบทของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินทรัพยากรขององค์การ เพื่อพิจารณาถึงความพอเพียง ความเหมาะสมของทรัพยากร รวมถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ ระยะเวลา เทคโนโลยีที่ต้องใช้ เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้ในการวางแผนโครงการ (Plans) ต่อไป

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินการปฏิบัติตามแผนของโครงการ (Actions) ที่วางไว้ โดยพิจารณาว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติอย่างไร แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา แก้ไข และปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ ถัดไป เพื่อให้การจัดโครงการบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ (Outcomes) เปรียบเทียบกับเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพิจารณายกเลิก ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือดำเนินโครงการต่อไป

กษิต ใจผาวัง (2561) กล่าวว่า “CIPP Model” เป็นแนวคิดในการประเมินผลโครงการที่คิดขึ้นโดย Daniel Stufflebeam และคณะ ซึ่งเป็นแนวคิดที่นิยมใช้ในการประเมินผลโครงการต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจโครงการ โดยเป็นการประเมินสถานะแวดล้อมหรือบริบท (Content) ข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ของโครงการ ที่ผ่านมา CIPP Model ถูกนำไปใช้อย่างมากในวงการศึกษ เป็นรูปแบบการประเมิน

โครงการที่คณะกรรมการสมาคมเกียรตินิยมทางการศึกษา ให้การยอมรับในการใช้ประเมินผลโครงการทางการศึกษาในสหรัฐอเมริกา CIPP Model เป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ระบบ (System analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ว่าโครงการนั้นๆ มีประโยชน์หรือไม่สมควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมหรือเกิดคุณภาพในการดำเนินงาน

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2560) ได้อธิบายถึงแนวคิดการประเมินผลโครงการ CIPP Model ว่าเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีจุดเน้นที่สำคัญคือใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินบรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย กล่าวคือ ฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุจัดหาและนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน จึงได้ทำการแบ่งประเด็นการประเมินผลออกเป็น 4 ด้าน

1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น การประเมินสภาวะแวดล้อมจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องโครงการควรจะทำในสภาพแวดล้อมใดต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไรหรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง (Pilot Experimental Project) ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญมาทำงานให้อย่างไรก็ตาม การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใดใช้แผนการดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกหรือไม่

3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลใน

การพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลาทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินด้านกระบวนการนี้จะเน้นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strength) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ การประเมินด้านกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการโดยทั่วไป การประเมินด้านกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือเพื่อหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการหรือการดำเนินงานตามแผน หาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ เป็นต้น

4. การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือความต้องการ/เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาประเด็นการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผลเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

สรุปได้ว่า CIPP Model เป็นแนวคิดที่นิยมนำมาใช้ในการประเมินผลโครงการ เนื่องจากมีหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งจะครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรและด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถวัดถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐได้ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แนวคิด CIPP Model มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมการดำเนินงานนโยบายคนละครึ่ง หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย เช่น ความชัดเจนของนโยบาย การดำเนินงานนโยบายคนละครึ่ง ความชัดเจนของมาตรการในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานสอดคล้องกับบริบทของประชาชนและการกำหนดสิทธิที่มีความเหมาะสม

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง การประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของนโยบาย ความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและให้คำแนะนำ วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น การใช้งานที่เหมาะสมและแอปพลิเคชันเป้าต่งสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ มีความสะดวกเหมาะสม

3. การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินระหว่างการทำงาน โครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพ เช่น กระบวนการใช้แอปพลิเคชันเป่าตังสำหรับชำระ เงินผ่านโทรศัพท์มือถือ

4. การประเมินด้านผลลัพธ์หมายถึง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เช่น สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน และช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก

4. นโยบายคนละครึ่ง

“โครงการคนละครึ่ง” เป็นหนึ่งในมาตรการทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลไทยที่มีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีนำมาใช้รับมือกับผลกระทบที่ประชาชนเผชิญในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ทั้งนี้ นับตั้งแต่ช่วงเริ่มการระบาดของโรคระบาดโควิดแพร่กระจายไปทั่วโลก ผลกระทบที่สังเกตได้ชัดเจนไม่ได้มีเพียงแต่ผลกระทบด้านสาธารณสุขหรือสุขภาพของประชาชนเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจในภาพรวมทั้งโลก

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2563) ได้จัดทำจากเอกสาร “รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2563ซึ่งวิเคราะห์ว่าเศรษฐกิจไทยใน ปี พ.ศ. 2563 หดตัว ร้อยละ 6.1 จากปีก่อน ซึ่งเป็นการหดตัวอัตราสูงเทียบเท่ากับช่วงวิกฤตต้มยำกุ้ง เนื่องจากภาครัฐจำเป็นต้องกำหนดมาตรการควบคุมโรคโควิด เป็นเหตุให้ภาคธุรกิจหลายส่วนหยุดชะงัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการท่องเที่ยว ประกอบการส่งออกสินค้าก็หดตัวขึ้นเช่นกันหากเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อตรงกับแรงงานที่บางส่วนถูกเลิกจ้างหรือลดค่าจ้าง อันเป็นผลให้รายได้ครัวเรือนลดลงอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงได้จัดทำโครงการคนละครึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ลักษณะเบื้องต้นของนโยบาย

โครงการคนละครึ่งเป็นหนึ่งในโครงการที่กระทรวงการคลังเสนอเพื่อแก้ไขสถานการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศไทย โดยในช่วงที่โครงการนี้นำเสนอออกมาสามารถประเมินได้ว่าเป็นความพยายามที่จะนำมาเป็นส่วนเพิ่มเติมจากโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งถือเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเยียวยา และลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสภาวะการระบาดของโรคโควิด ตามที่ “ข่าวแถลงกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 104-2563” ระบุไว้ว่าจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนทางเศรษฐกิจเพิ่มเติมอีกสองส่วน ได้แก่ โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อเป็นการขยายวงเงินสำหรับซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากร้านธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจ

ท้องถิ่น ขณะที่ยังโครงการหนึ่งก็คือ โครงการคนละครึ่ง ซึ่งในช่วงแถลงกระทรวงการคลังฉบับข้างต้นได้อธิบายวัตถุประสงค์ของโครงการคนละครึ่งไว้ว่า “เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจระดับฐานรากสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยโดยเฉพาะกลุ่มหาบเร่ แผงลอย เพื่อให้มีรายได้จากการขายสินค้าเพิ่มขึ้น” (กระทรวงการคลัง, 2563)

โครงการคนละครึ่ง

วัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจจนถึงระดับฐานราก โดยการลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ในส่วนของค่าอาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าทั่วไป อันจะเป็นการเพิ่มอุปสงค์ การบริโภคภายในประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการรายย่อย โดยเฉพาะกลุ่ม หาบเร่ แผงลอย ให้มีรายได้จากการขายสินค้า

สาระสำคัญ

ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินสนับสนุนค่าอาหาร เครื่องดื่ม หรือสินค้า ทั่วไป ยกเว้นสลากกินแบ่ง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ และบริการต่าง ๆ จากการใช้จ่ายผ่านระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์โดยภาครัฐ (e-Wallet) บนแอปพลิเคชัน “เป๋าตัง” กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่รับชำระเงิน ด้วยแอปพลิเคชัน “ถุงเงิน” โดยภาครัฐจะร่วมจ่ายร้อยละ 50 โดยไม่เกิน 150 บาทต่อคนต่อวัน หรือไม่เกิน 3,000 บาทต่อคนตลอดระยะเวลาโครงการ

คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการ

1. ผู้ประกอบการร้านค้า

- เป็นผู้ประกอบการร้านค้าประเภทร้านอาหาร เครื่องดื่ม และร้านค้าทั่วไป ที่เป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย

- ไม่เป็นร้านค้าสะดวกซื้อที่มีลักษณะเป็นธุรกิจแฟรนไชส์

- มีโทรศัพท์มือถือที่ติดตั้งแอปพลิเคชัน “ถุงเงิน” เพื่อรองรับการใช้จ่ายของประชาชน

- มีบัญชีธนาคารกรุงไทยเพื่อรองรับเงินร่วมจ่ายจากภาครัฐ โดยรัฐจะโอนเงินเข้าบัญชีของร้านค้าในวันทำการถัดไป

2. ประชาชน

- เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย

- มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ณ วันที่ลงทะเบียน

- มีบัตรประจำตัวประชาชน

- ไม่เป็นผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (เนื่องจากกลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้รับสิทธิประโยชน์ผ่านโครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ที่จะเพิ่ม วงเงินค่าซื้อสินค้าบริโภคอุปโภคที่จำเป็นจากร้านธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนา เศรษฐกิจท้องถิ่น จำนวน 50 บาทต่อคนต่อเดือน

- มีโทรศัพท์สมาร์ทโฟนที่ติดตั้งแอปพลิเคชัน “เป่าตัง”

ภาพที่ 2.1 แอปพลิเคชันสำหรับประชาชน
ที่มา: กระทรวงการคลัง (2563)

ภาพที่ 2.2 แอปพลิเคชันสำหรับร้านค้า
ที่มา: กระทรวงการคลัง (2563)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและและทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชาพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

กนกนาถ พิมพ์เภา (2560) ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษานโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ศึกษานโยบายประชานิยมที่ส่งผล

ต่อเศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า นโยบายประชานิยมส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชน เช่น นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นนโยบายที่ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะประชาชนได้รับการดูแลและส่งเสริมด้านสาธารณสุขจากภาครัฐอย่างทั่วถึง ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นจากนโยบายประชานิยม ก็ส่งผลให้นโยบายประชานิยมที่เข้าถึงประชาชนนั้น เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน

ชัยวัฒน์ จูวรรณ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 1) เพื่อประเมินระดับผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการ ผลการศึกษาพบว่า การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนครจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนจะได้รับและควรพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง ด้านปัจจัยนำเข้า ควรมีการยกเลิกสิทธิ์สวัสดิการและยอดเงินคงเหลือไปสมทบในเดือนถัดไปได้ ด้านกระบวนการ ควรเชิญชวนร้านค้าภายในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการเป็นร้านธงฟ้า และด้านผลลัพธ์ ควรขยายขอบเขตสวัสดิการภายในบัตรให้กว้างขวางออกไป

อัญฐิตา ยอดประสิทธิ์ (2566) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลในทัศนะของประชาชน ผู้ได้รับสิทธิเขตพื้นที่ตำบลสะท้อนอำเภอนาหว้าจังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลในทัศนะของประชาชน

ผู้ได้รับสิทธิ 2) ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ได้รับสิทธิ และ 3) ศึกษาปัจจัยการเข้าถึงโครงการคนละครึ่งของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของโครงการคนละครึ่งในทัศนะของประชาชนผู้ได้รับสิทธิ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้ร้านค้ารายย่อย รองลงมา คือ ด้านการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชน และด้านการกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ได้รับสิทธิที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลไม่ต่างกัน และผลการศึกษาปัจจัยการเข้าถึงโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล พบว่า ปัจจัยการเข้าถึงโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลมีทั้ง 3 ด้านคือ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการลงทะเบียนรับสิทธิ ความสะดวกในการใช้จ่าย และความเสมอภาคและการเข้าถึงสิทธิ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการคนละครึ่ง

ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อความสำเร็จนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาโครงการคนละครึ่ง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อความสำเร็จนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาโครงการคนละครึ่งและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำเร็จนโยบายสาธารณะ ผลการศึกษา พบว่า 1) ความคิดเห็นต่อความสำเร็จนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาโครงการคนละครึ่งที่ประกอบด้วย การกระตุ้นเศรษฐกิจ การแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ของประชาชน และการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ร้านค้ารายย่อยทั่วประเทศพบว่าอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำเร็จนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาโครงการคนละครึ่งของผู้ร่วมโครงการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาโครงการคนละครึ่งพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จ ด้านความเสมอภาคและการเข้าถึง และด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ

นวพร โลหะศิริกุล (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการคนละครึ่ง : กรณีศึกษาชุมชนตลาดตรอกหม้อเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการคนละครึ่ง 2) เพื่อศึกษาความสำเร็จของโครงการคนละครึ่ง 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้บริการโครงการคนละครึ่ง ผลการศึกษาพบว่า โครงการ ‘คนละครึ่ง’ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน และ ช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ซึ่งถือว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการแล้ว โดยได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีทั้งจากประชาชนและร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วม

โครงการ แนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้บริการโครงการคนละครึ่ง พบว่า แนวทางในการพัฒนาแอปพลิเคชันให้มีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงวิธีการลงทะเบียนรับสิทธิในเว็บไซต์ และปรับปรุงเซิร์ฟเวอร์ให้สามารถรองรับปริมาณการเข้าใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก และควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษา เนื่องจากประชาชนจำนวนมากไม่เคยทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโมบายแบงก์กิ้ง อีกทั้งยังควรลดความเหลื่อมล้ำโดยการเพิ่มวิธีการรับสิทธิสำหรับประชาชนที่ไม่มีสมาร์ทโฟน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) และการศึกษาในกรณีเฉพาะ ในการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในบ้านหนองเป็ด ต.ท่าใหญ่ อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ โดยมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. ผู้ประกอบการร้านค้า

ในฐานะให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา จำนวน 5 ร้านค้า ประกอบด้วย

- 1) ตัวแทนจากกลุ่มร้านอาหาร/เครื่องดื่ม/ร้านขายสินค้าทั่วไป จำนวน 2 ท่าน
- 2) ตัวแทนจากกลุ่มร้านค้าธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น จำนวน 2 ท่าน
- 3) ตัวแทนจากกลุ่มบริการ เช่น บริการนวด สปา ทำผมทำเล็บ บริการรถโดยสาร

สาธารณะ จำนวน 1 ท่าน

2. ประชาชนทั่วไป

ในฐานะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและเคยใช้บริการจากนโยบายคนละครึ่ง

3. ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถโทร

ในฐานะให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถโทร ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา คือ แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structure) ที่ได้มีการกำหนดแนวคำถามหลักในประเด็นการสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 3 ชุด คือ

1) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการร้านค้า

ในประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป (อายุ ระดับการศึกษา ประเภทสินค้าที่ขาย รายได้ต่อเดือน) และความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

2) แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนทั่วไป

ในประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป (อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน) และความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

3) ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถโทร

ในประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป (อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน) และความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แนวคำถาม) โดยนำประเด็นการศึกษาปัจจัย ด้านสภาพการณ์มากำหนดข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหาและด้านภาษาของข้อคำถาม และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามแนวคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองผ่านการดำเนินการต่อไปนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

ได้มาจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเขตพื้นที่บ้านหนองเป็ด ต.ท่าใหญ่ อ.หนองบัวแดง จ. ชัยภูมิ โดยการเข้าสู่ภาคสนามแบบเปิดเผย เริ่มจากการเข้าไปทำความรู้จักกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อสร้างความเชื่อถือและความไว้วางใจ จากนั้นผู้วิจัยจะเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคลกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1. ผู้ประกอบการร้านค้า จำนวน 5 ร้านค้า 2. ประชาชนทั่วไป จำนวน 5 ท่าน และ 3. ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่ม่มีสมาร์ทโฟน จำนวน 5 ท่าน โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และ ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้มาจากการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document Study) เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ เอกสารวิชาการที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต บทความ หรืองานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ประเด็นที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น แนวคิดนโยบายสาธารณะ แนวคิดประชานิยม แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย และนโยบายคน ละครึ่ง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับกระบวนการมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลโดยดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร โดยกระบวนการและวิธีการวิเคราะห์ ได้ดำเนินการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาประเด็นหลักข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทั้งหมดจากการถอดเทป จากนั้นจึงนำมาแบ่งแยกประเด็นต่างๆ ด้วยวิธีการทำรหัสข้อมูล (Code) จากนั้นทำความเข้าใจหรือทบทวนคำถามกับคำตอบให้สอดคล้องกัน พิจารณาถึงความเป็นจริงความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาคำตอบที่ได้ทั้งหมดแล้วเปรียบเทียบกัน ในส่วนนั้นว่ามีความเหมือน หรือความต่างกันอย่างไร และสรุปผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชานั้น ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีวิทยาการศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study Approach) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟน ซึ่งลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลหลักผลการศึกษาพบว่า สามารถอธิบายข้อมูลพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าด้านประชาชนทั่วไปและผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟน ดังนี้

1) ด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการร้านค้าที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการร้านค้าซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มร้านอาหาร/ เครื่องดื่ม/ร้านขายสินค้าทั่วไป กลุ่มร้านค้าธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และ ตัวแทนจากกลุ่มบริการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการร้านค้าที่เข้าร่วมนโยบายคน ละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา รายละเอียดดังนี้

คนที่ 1 อายุ 62 ปี อาชีพค้าขาย รายได้อยู่ประมาณ 25,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ม.6

คนที่ 2 อายุ 31 ปี อาชีพค้าขายผลไม้ รายได้ต่อเดือนประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน

วุฒิมัธยมศึกษา

คนที่ 3 อายุ 48 ปี อาชีพค้าขาย รายได้อยู่ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ป.6

คนที่ 4 อายุ 28 ปี อาชีพร้านค้าปลีก รายได้ต่อเดือน ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน วุฒิ

การศึกษา

ปริญญาตรี

คนที่ 5 อายุ 31 ปี อาชีพขายชาบูเสียไปไม่ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน วุฒิ

ศึกษามัธยมศึกษา

2) ด้านข้อมูลพื้นฐานของประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เคยใช้บริการจากนโยบายคนละครึ่ง รายละเอียดดังนี้

คนที่ 1 อายุ 30 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 40,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 2 อายุ 29 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 3 อายุ 26 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 4 อายุ 34 ปี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 18,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 5 อายุ 29 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 25,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

3) ด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีสมาร์ทโฟนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของ
รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุที่ไม่มีสมาร์ทโฟน ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

- คนที่ 1 อายุ 65 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 3,500 บาทต่อเดือน
- คนที่ 2 อายุ 75 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 4,500 บาทต่อเดือน
- คนที่ 3 อายุ 68 ปี อาชีพ ชาวไร่ ชาวนา รายได้ต่อเดือน ประมาณ 4,000 บาทต่อเดือน
- คนที่ 4 อายุ 66 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 4,500 บาทต่อเดือน
- คนที่ 5 อายุ 73 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 2,500 บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ตามแนวคิดการประเมินผลการดำเนินงานโดยการใช้ CIPP model (Stufflebeam, 1971) มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ทโฟน สำหรับเป็นข้อมูลในการแสดงผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งผู้ศึกษากำหนดผลการดำเนินโครงการแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

1.1) การประเมินด้านบริบท

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านบริบท พบว่า นโยบายมีความชัดเจนในด้านความต้องการแก้ไขและกระตุ้นเศรษฐกิจเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบันที่ประชาชนมีความเดือนร้อนทางด้านรายได้จาก

การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ผ่านการกระจายรายได้มาสู่ร้านค้าขนาดเล็ก ทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อย่างไรก็ตามยังมีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเห็นว่านโยบายเป็นโครงการระยะสั้นที่ขาดความต่อเนื่องทำให้เป็นการแก้ไขปัญหาได้เพียงระยะเวลาหนึ่ง ประกอบกับการกำหนดสิทธิในการเข้าร่วมมาตรการที่กำหนดให้ใช้รูปแบบการสแกนผ่านแอปพลิเคชัน ทำให้ผู้ประกอบการที่ไม่ถนัดด้านเทคโนโลยีมีความลำบากในการเข้าร่วมมาตรการ และการใช้งานต้องพบเจอกันเท่านั้นทำให้ภายใต้สถานการณ์โควิดที่ปิดพื้นที่การค้าขาย ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินกิจการได้ ทำให้เสียรายได้จากข้อจำกัดส่วนนี้และการแนะนำจากเจ้าหน้าที่รัฐยังไม่น่าพอใจ รายละเอียดดังกล่าว (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 1, คนที่ 2 ในมุมมองของผู้ประกอบการร้านค้า)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดนโยบายสาธารณะ ซึ่งการที่ได้นำนโยบายนี้เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์เพราะว่า แนวทางกิจกรรม การกระทำ หรือการเลือกตั้งสติใจของภาครัฐ ซึ่งได้ทำการตัดสินใจ เพื่อใช้เหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์โควิด 19 เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ มีวิธีการบริหารหรือกระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชนผู้รับบริการสาธารณะในแต่ละเรื่อง แต่ก็สามารถใช้ในระยะสั้นๆ เท่านั้น

1.2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า การประชาสัมพันธ์ด้านการใช้งานมีน้อยเกินไปเนื่องจากขาดการลงพื้นที่แนะนำการใช้งานโครงการคนละครึ่งจากภาครัฐ ทำให้ผู้ประกอบการต้องเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจในระบบการใช้งาน ส่วนในด้านวงเงินที่กำหนดให้มีการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมีเหมาะสม เนื่องจากเป็นการจ่ายคนละครึ่งสำหรับภาครัฐและผู้ให้บริการ แต่บางส่วนยังมีความคิดเห็นว่าจำนวนเงินในการใช้จ่ายน้อยเกินไปเนื่องจากบางครอบครัวมีสมาชิกหลายคนและไม่ได้รับสิทธิ์ในการเข้าโครงการทุกคน รายละเอียดดังกล่าว (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 3 ในมุมมองของผู้ประกอบการร้านค้า)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย จากที่ได้สัมภาษณ์ประชาชนทั่วไป พบว่าประชาชนสัมพันธ์ด้านการใช้งานมีน้อยเกินไปเนื่องจากขาดการลงพื้นที่แนะนำการใช้งานโครงการคนละครึ่งจากภาครัฐ ทำให้ผู้ประกอบการต้องเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจในระบบการใช้งาน ส่วนในด้านวงเงินที่กำหนดให้มีการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมีเหมาะสม แต่ก็จะมีคนบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยเพราะว่า ในแต่ละครอบครัวบ้างครอบครัวสมาชิกค่อยข้างที่จะเยอะ ทำให้วงเงินที่ได้รับยังไม่เหมาะสม

1.3) การประเมินด้านกระบวนการ

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านกระบวนการคัดกรองหรือการกำหนดสิทธิ์ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่เหมาะเท่าที่ควรเนื่องจากต้องเป็นคนที่มีสมาร์ตโฟนจึงจะสามารถเข้าร่วมโครงการได้ ทำให้ประชาชนที่ยากจนและขาดแคลนไม่มีสมาร์ตโฟนหมดสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ อีกทั้งสูงอายุที่ไม่ถนัดในการใช้เทคโนโลยีก็ไม่สามารถใช้งานได้ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ประกอบกับภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความเดือดร้อนทุกครัวเรือนการจำกัดจำนวนผู้ได้รับสิทธิ์ทำให้คนบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ รวมถึงในระยะแรกระบบในการดำเนินการยังไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้การชำระเงินเป็นไปได้ช้า และมีความลำบากในการใช้งานของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตามยังมีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนให้ความคิดเห็นถึงกระบวนการดำเนินโครงการคนละครึ่งว่า เป็นโครงการที่ให้ความสะดวกสบายแก่ทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการเนื่องจากสามารถจ่ายผ่านแอปพลิเคชันได้ง่าย รายละเอียดตั้งคำถามสัมภาษณ์ (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 4 ในมุมมองของผู้ประกอบการร้านค้า)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดการประเมินผลนโยบายเนื่องจาก การประเมินด้านกระบวนการ การที่เราจะเริ่มกระบวนการต่างๆเราควรมีการวางแผนนโยบายก่อน ว่านโยบายนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของสถานการณ์นั้นหรือไม่ จากที่ได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านกระบวนการคัดกรองหรือการกำหนดสิทธิ์ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่เหมาะเท่าที่ควรเนื่องจากต้องเป็นคนที่มีสมาร์ตโฟนจึงจะสามารถเข้าร่วมโครงการได้ ทำให้ประชาชนที่ยากจนและขาดแคลนไม่มีสมาร์ตโฟนหมดสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

1.4) การประเมินด้านผลลัพธ์

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นโครงการที่สามารถช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กในพื้นที่ได้ เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายผ่านการสนับสนุนของภาครัฐแบบคนละครึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากโครงการเป็นโครงการที่ดำเนินกันในระยะสั้นทำให้สามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นว่าภาครัฐควรมหามาตรการที่สามารถใช้ได้ในระยะยาว ประกอบกับรูปแบบการใช้งานที่ต้องทำธุรกรรมผ่านสมาร์ตโฟนทำให้ผู้ประกอบการที่มีอายุไม่สะดวกในการเข้าร่วมโครงการ รวมถึงความไม่เสถียรของระบบทำให้การใช้งานเป็นไปอย่างล่าช้าและยากลำบาก ส่วนในการดำเนินงานโครงการคนละครึ่งส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ผู้ประกอบการค้าขายทั่วไป ทำให้ผู้ประกอบการภาคบริการไม่สามารถใช้สิทธิ์ได้เนื่องจากธุรกิจจวนตัวและการให้บริการส่วนใหญ่ถูกสั่งปิดทำให้ผู้ประกอบการส่วนนี้ขาดรายได้ และไม่ได้ประโยชน์จากโครงการเท่าที่ควร รายละเอียดดังกล่าวอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 5 ในมุมมองของผู้ประกอบการร้านค้า)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดการประเมินผลนโยบาย พบว่า ผลลัพธ์ของนโยบายคนละครึ่ง สามารถตอบโจทย์ได้ดี เพราะสามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานณ์โควิด19 ได้ และยังช่วยเหลือร้านค้าขนาดเล็ก ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังเป็นการช่วยเหลือแค่เพียงระยะสั้นๆเท่านั้น ในส่วนธุรกิจบริการต่างจังหวัดไม่สามารถทำธุรกิจได้เพราะถูกปิดในช่วงโควิด จึงทำให้เสียรายได้ไป

2. ผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

2.1) การประเมินด้านบริบท

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านบริบท พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่านโยบายคนละครึ่งเป็นนโยบายที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้นค่อนข้างฝืดเคืองผลมาจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ดังนั้นการมีมาตรการโครงการคนละครึ่งเข้ามาทำให้รู้สึกว่าการกระตุ้นเศรษฐกิจได้เป็นอย่างมาก ซึ่งต่างจากโครงการกระตุ้นการ

บริษัทอื่นๆ ที่เปิดให้รายใหญ่ทั้งค้าปลีกทันสมัย ร้านสะดวกซื้อ ธุรกิจใหญ่ เข้าร่วมโครงการ คนที่รับสิทธิ์ชิมช้อปใช้จึงเลือกซื้อสินค้าในห้างใหญ่มากกว่า แต่โครงการคนละครึ่งให้สิทธิ์กับผู้ประกอบการรายย่อย จึงถือเป็นโครงการที่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลบางส่วนยังมีความคิดเห็นว่าโครงการคนละครึ่ง ยังขาดความครอบคลุมในด้านการเข้าถึงประชาชน เนื่องจากมีการกำหนดสิทธิ์ไว้หลายด้าน เช่น การต้องมีสมาร์ตโฟน การกำหนดช่วงเวลาในการใช้จ่าย และการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละเฟส สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ อีกทั้งภาครัฐยังขาดการควบคุมด้านราคาสินค้า ทำให้ร้านค้าบางร้านมีการขึ้นราคาสินค้าเกินกว่าราคาท้องตลาด (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 1 ในมุมมองของประชาชน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดประชานิยม เนื่องจากนโยบายคนละครึ่งได้จัดขึ้นมาเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับเดือดร้อนจากสถานการณ์โควิด 19 ซึ่งนโยบายนี้จัดขึ้นมาเพื่อเยียวยา และลดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน และยังเป็นนโยบายที่แปลกใหม่ และยังเป็นที่น่าสนใจแก่ประชาชน ซึ่งแน่นอนว่าโครงการนี้มีทั้งผู้คนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คนที่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากการกำหนดสิทธิ์ไว้หลายด้าน เช่น การต้องมีสมาร์ตโฟน การกำหนดช่วงเวลาในการใช้จ่าย และการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละเฟส สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้

2.2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยนำเข้าของโครงการคนละครึ่งในมิติด้านเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลหรือการประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนเข้าถึงและเข้าใจการดำเนินการของโครงการมีน้อยเกินไป ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องศึกษาข้อมูลเอง รวมถึงทดลองใช้งานด้วยตนเอง รวมถึงช่องทางในการติดต่อเจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหาในการเข้าร่วมโครงการก็ติดต่อได้ลำบาก ส่วนในด้านของวงเงินที่โครงการคนละครึ่งกำหนดไว้ นั้น และพบสินค้ามีการปรับตัวขึ้นจากเมื่อก่อน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่ามีความจำเป็นสำหรับซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่น้อยเกินไปซึ่งไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเห็นว่านโยบายคนละครึ่งเป็นโครงการที่ดีเนื่องจากใช้งานได้ง่ายสะดวก (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 2 ในมุมมองของประชาชน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดการประเมินผลนโยบายเนื่องจากรายการนโยบายคนละครึ่งนี้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการยังขาดเจ้าหน้าที่ในการดูแล ให้คำแนะนำการใช้งาน ส่วนมากผู้คนที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง และวงเงินในการใช้จ่ายยังไม่เหมาะสม เพราะว่าปัจจุบันค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการคนละครึ่ง

2.3) การประเมินด้านกระบวนการ

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ากระบวนการในการดำเนิน นโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านการคัดกรองนั้นควรมีการพัฒนาให้เหมาะสมและครอบคลุมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมโครงการได้ทุกคน เนื่องจากประชาชนได้รับความเดือนร้อนทางด้านเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการคัดกรองที่จำกัดสิทธิ์ในหลายด้าน เช่น การที่ผู้เข้าร่วมต้องมีโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงผู้ได้รับสิทธิโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการอื่นๆ ไม่สามารถเข้าถึงโครงการนี้ได้ ทำให้เป็นการจำกัดการเข้าถึงของประชาชน อีกทั้งการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละรอบทำให้ระบบการลงทะเบียนไม่เสถียรส่งผลให้มีประชาชนจำนวนมากไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ภาครัฐควรให้สิทธิ์ผู้ที่ถือบัตรเป็นประชาชนชาวไทยที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปได้รับสิทธิ์คนละครึ่งโดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตามกระบวนการในการดำเนินในส่วนอื่นถือว่ามีประสิทธิภาพดีเนื่องจากระบบสามารถใช้งานได้ง่าย เป็นการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับยุคสมัย (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 3 ในมุมมองของประชาชน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดการประเมินผลนโยบายและ ด้านการใช้แอปพลิเคชันเป๋าตังสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์สมาร์โฟนนั้นมีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม ด้านการเหมาะสมนั้นคือทำให้เกิดการใช้ไอทีให้เป็นประโยชน์ แต่ด้านไม่เหมาะสมนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อในช่วงวัยเนื่องจากว่าหากเป็นวัยผู้ใหญ่ที่อายุมากๆอาจจะไม่สะดวกในการใช้ไอทีมากนักและขั้นตอนต่างๆในแอปพลิเคชันเป๋าตังมีความเหมาะสม สะดวกสบาย แต่เพื่อลดปัญหาการล่มของแอปพลิเคชันไม่ควรมีการลงทะเบียนรับสิทธิ์ผ่านแอปพลิเคชันเป๋าตังโดยตรง แต่ควรให้สิทธิ์ผู้ที่ถือบัตรเป็นประชาชนชาวไทยที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปได้รับสิทธิ์คนละครึ่งโดยอัตโนมัติ

2.4) การประเมินด้านผลลัพธ์

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนได้ รวมถึงเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยตรงผ่านการอุดหนุนเงินเข้าระบบโดยภาครัฐจะช่วยออกค่าใช้จ่ายให้ครึ่งหนึ่งของมูลค่าสินค้า ในขณะที่ผู้ได้รับสิทธิจะต้องจ่ายเพิ่มอีกครึ่งหนึ่งของมูลค่าสินค้า ประกอบกับมาตรการยังเป็นการกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กโดยเฉพาะหาบเร่แผงลอย ทำให้ร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการคนละครึ่ง ก็มียอดขายและรายได้ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามโครงการยังถือเป็นโครงการระยะสั้นที่แก้ไขปัญหาได้ในช่วงหนึ่งเท่านั้น ประกอบกับบางพื้นที่ในต่างจังหวัดที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่รองรับการใช้งานก็ไม่สามารถเข้าถึงประโยชน์จากโครงการคนละครึ่งได้อย่างเต็มที่ (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 4,คนที่ 5 ในมุมมองของประชาชน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดนโยบายสาธารณะ เนื่องจาก เป็นนโยบายที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือประชาชนในกรณีฉุกเฉินและสามารถแก้ไขปัญหาในระยะสั้นๆเท่านั้น และสามารถลดภาระรายจ่ายของประชาชนได้ในส่วนหนึ่งแต่ไม่มากพอ ส่วนโครงการสามารถกระจายรายได้กับผู้ประกอบการขนาดเล็กได้ในระดับปานกลาง เพราะยังมีบางส่วนบางพื้นที่ ที่ยังเข้าไม่ถึงระบบการใช้งาน

3. ผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

3.1) การประเมินด้านบริบท

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านบริบท พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในภาพรวมโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ ภายใต้สถานการณ์ที่เศรษฐกิจไม่ดีและประชาชนตกงานทำให้ขาดรายได้ เนื่องจากสามารถซื้อของใช้เข้ามาในครัวเรือน อย่างไรก็ตามในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลยังคงคิดว่าโครงการนี้ไม่ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุและผู้ที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี เนื่องจากไม่สามารถใช้งานและเข้าถึงสิทธิได้ด้วยสาเหตุหลายปัจจัย เช่น ปัญหาด้านสายตา ความจำ การใช้เทคโนโลยีที่ไม่ถนัด รวมถึงการไม่มีโทรศัพท์มือถือทำให้ไม่สามารถ

เข้าถึงโครงการได้ อีกทั้งในด้านความชัดเจนของโครงการยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุม ทำให้ผู้ให้ข้อมูลบางรายไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และการทำงานของโครงการส่งผลให้เสียสิทธิ์และโอกาสจากรัฐบาล นอกจากนี้การใช้จ่ายผ่านสมาร์ตโฟนยังเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้สูงอายุ แตกต่างจากโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีการประชาสัมพันธ์ และการใช้งานที่ง่ายโดยใช้เพียงบัตรประชาชน (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 1 ในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่ได้มีสมาร์ตโฟน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายควรมีเจ้าหน้าที่มาแนะนำการใช้งานของโครงการ และควรมีการประชาสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นโครงการอะไรต่างๆเพราะบางครั้ง ผู้สูงอายุก็ไม่ได้ใส่ใจต่อโครงการใหม่ๆของรัฐบาลมากเท่าไร จึงทำให้พลาดข่าวสาร หรือนโยบายใหม่ๆของรัฐบาล และทำให้เสียสิทธิ์และโอกาสไปความชัดเจนยังไม่ค่อยตอบโจทย์คนกลุ่มผู้สูงอายุมากเท่าไร เพราะปัญหาด้านสายตา กับจำ ความเข้าใจการเรียนรู้ที่ค่อนข้างช้า จึงทำให้เป็นปัญหาตราบนี้สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ และการใช้สมาร์ตโฟนในการใช้จ่าย ยิ่งเกิดความยุ่งยาก ไม่เหมือนกับโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีการประชาสัมพันธ์ และการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากเพียงแคมีบัตรประชาชน 1 ใบก็จบ

3.2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่ได้มีสมาร์ตโฟน ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่านโยบายคนละครึ่งยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีไม่มีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์หรือสอนการใช้งาน ทำให้การเข้าร่วมโครงการเป็นไปได้ยาก และจากการที่มีประชาสัมพันธ์น้อยทำให้พลาดโอกาสในการเข้าร่วมโครงการ ส่วนในด้าน วงเงินที่กำหนดมาในโครงการสำหรับซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในแต่ละวันนั้นน้อยเกินไปเนื่องจากแต่ละครัวเรือนมีสมาชิกจำนวนมากทำให้ไม่เพียงพอ ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้น้อยการที่ต้องออกค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่งในการเข้าร่วมโครงการยังเป็นไปได้ยากในการใช้จ่ายซื้อสินค้า(อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 2 ในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่ได้มีสมาร์ตโฟน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดประชาชนนิยม เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่านโยบายคนละครึ่งเป็นนโยบายที่ดี ประชาชนให้ความสนใจแต่ก็ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอ คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ยังไม่เป็นที่หน้าพอใจ เพราะผู้สูงอายุบางคนไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีเลย ถึงจะมีเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือก็อาจจะยังไม่ค่อย

ได้ผล เพราะผู้สูงอายุบางคน ก็ความจำไม่ค่อยดีเท่าไร ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากในนโยบายตรงนี้ ส่วนวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ค่อยข้างน้อยเกินไปไม่พอใช้จ่าย

3.3) การประเมินด้านกระบวนการ

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของโครงการคนละครึ่งมีความเหมาะสมกับประชาชนที่มีความพร้อมและเข้าใจในเรื่องของเทคโนโลยี โดยเฉพาะพื้นที่ในตัวเมืองเนื่องจากสามารถหาร้านค้าในการใช้สิทธิ์และมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ดีกว่าตามเขตชนบท ส่วนในมุมมองของผู้สูงอายุนั้นคิดว่าการคัดกรองไม่ได้มีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยของตนเอง เพราะการใช้งานเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน รวมถึงการไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควรส่งผลให้ขาดโอกาสและไม่ได้รับสิทธิ์ในการเข้าร่วมโครงการ ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นตรงกันว่า รัฐบาลควรหาวิธีจัดการในการเข้าร่วมโครงการให้มีความครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ถึงจะเป็นแค่โครงการระยะสั้น ก็ควรให้ทุกคนมีสิทธิ์เข้าถึงได้ทุกคน (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 3, คนที่ 4 ในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายกระบวนการคัดกรองผู้ที่ได้รับสิทธิ์ เหมาะสมสำหรับคนที่เข้าถึงเทคโนโลยี และคนรุ่นใหม่สำหรับผู้สูงอายุยังไม่เหมาะสมเท่าไร เพราะยังไม่เข้าใจโครงการว่าทำอย่างไรบ้าง ไม่ทราบข่าวสาร เพราะบางทีไม่มีการประชาสัมพันธ์ จึงทำให้พลาดโอกาสการเข้าร่วมและร้านค้าในต่างจังหวัดก็มีน้อยมากที่จะเข้าร่วมโครงการ ทำให้ทางเลือกของการเลือกซื้อมีน้อย บางร้านก็มีการอัปราคาขึ้น จากราคาปกติ

3.4) การประเมินด้านผลลัพธ์

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่านโยบายสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นโครงการระยะสั้นที่ช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการขนาดเล็กให้สามารถมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ แต่สำหรับผู้สูงอายุและคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยีถือว่าไม่ตอบโจทย์เท่าไร เนื่องจากไม่ได้เข้าร่วมโครงการทำให้ไม่ได้รับสิทธิ์ประโยชน์ในส่วนนี้ ซึ่งในครั้งต่อไปรัฐบาลควร

ปรับปรุงนโยบายให้ผู้สูงอายุใช้งานได้ง่าย จะได้ทำให้ผู้สูงอายุไม่เสียโอกาส (อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ คนที่ 5 ในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่ใช้สมาร์ทโฟน)

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดประชานิยมเพราะว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้เล็กน้อย สามารถช่วยปัญหาระยะสั้นได้ และยังเพิ่มโอกาสให้ร้านค้าขนาดเล็กได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากโครงการนี้ ถือว่าเป็นการกระจายสู่ชุมชนได้ระดับหนึ่ง แต่กลุ่มของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมโครงการนี้ถึงทำให้พลาดนโยบายนี้ไป ในครั้งต่อไปรัฐบาลควรปรับปรุงนโยบายให้ผู้สูงอายุใช้งานได้ง่าย จะได้ทำให้ผู้สูงอายุไม่เสียโอกาส

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อก่อนนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จากผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านค้าประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่ใช้สมาร์ทโฟน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มีการเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ดังนี้

1. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ทางภาครัฐควรพัฒนาแอปพลิเคชันเป่าตั้งให้มีความเสถียร เพื่อรองรับการใช้งานของทั้งประชาชนและผู้ประกอบการ เนื่องจากปัจจุบันการใช้งานระบบยังมีความซ้ำทำให้ติดขัดในการชำระเงิน รวมถึงควรมีการเพิ่มวงเงินสำหรับการใช้จ่ายจาก 300 บาทเป็น 500 บาท เพื่อให้เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน อีกทั้งวิธีการใช้งานควรทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งานเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้ง่าย เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น ในส่วนในประเด็นการขับเคลื่อนนโยบายควรทำให้สอดคล้องกันทั้งระบบเช่น การมีนโยบายโครงการคนละครึ่ง ก็ควรมีมาตรการเปิดพื้นที่ในการจำหน่ายสินค้าและให้สามารถดำเนินกิจการภาคบริการได้ เพื่อให้ผู้ประกอบการทุกภาคส่วนสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายมุมมองของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่าผลของนโยบาย ค่อยข้างดีและเหมาะสมกับสถานการณ์เมื่อประชาชนได้รับความเดือดร้อน แต่ก็ควรปรับปรุงแอปเป่าตั้งมีความเสถียร และควรเพิ่มยอดเงินจาก 300 บาทเป็น 500 บาท ควรให้ประชาชนทุกคนได้เข้าร่วมโครงการนี้ และควรหาวิธีให้คนที่ไม่มีสมาร์ตโฟนสามารถใช้ได้ควรเปิดตลาดหรือแหล่งการค้าให้เป็นปกติ เพราะจะได้ช่วยเหลือพ่อค้า แม่ค้า ร้านที่ให้บริการต่างๆ ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จากโครงการนี้ด้วย ควรหาวิธีที่ทุกคนสามารถใช้จ่ายได้

2. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนานโยบายคนละครึ่งควรเริ่มจากการปรับระบบการคัดกรองประชาชนในการมีสิทธิ์เข้าถึงโครงการ เนื่องจากปัจจุบันมีประชาชนที่ตกหล่นและไม่ได้เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก เช่น ผู้ที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี หรือผู้ที่มีสัญชาติแต่ไม่มีบัตรประชาชน นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยี บุคคลที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือหรือคนสูงอายุใช้งานไม่สะดวก หรือปัจจัยเรื่องประชาชนขาดกำลังในการซื้อสมาร์ตโฟนเพื่อเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน เพื่อรองรับการใช้งานของประชาชนจำนวนมาก รวมถึงควรเพิ่มยอดเงินจาก 300 บาทเป็น 500 บาท และสามารถมีกระบวนการให้ประชาชนทุกคนได้เข้าร่วมโครงการนี้ อีกทั้งในอนาคตควรมีการตรวจสอบผู้ประกอบการให้ขายสินค้าและบริการในราคาที่เหมาะสม รวมถึงเพิ่มขอบเขตการใช้สิทธิ์ในนอกจากซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ให้สามารถนำไปใช้จ่ายกับค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย เนื่องจากการประเมินผลนโยบายคนละครึ่ง ยังมีปัญหาอีกหลายอย่างที่ต้องแก้ไข เช่น ควรพัฒนาในด้านการรักษาเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการรักษาแต่ละคนค่อนข้างเยอะ หากมีการจัดโครงการคนละครึ่งในเรื่องค่ารักษาน่าจะมีประโยชน์ไม่มากนักน้อยควรมีการสำรวจ ถึงผู้คนที่ตกหล่นและได้รับผลกระทบจริงๆและทุกคนควรได้เข้าถึงโครงการต่างๆได้ เช่น ผู้ที่มีอายุไม่

ถึง 18 ปี หรือผู้ที่มีสัญชาติแต่ไม่มีบัตรประชาชน นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยี บุคคลที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือหรือคนสูงอายุใช้งานไม่สะดวก หรือปัจจัยเรื่องประชาชนขาดกำลังซื้ออยู่แล้วอีกด้วย

3. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการรัฐควรมีการพัฒนากระบวนการในการดำเนินงานนโยบายโครงการคนละครึ่งให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะวิธีการเข้าร่วมโครงการที่กำหนดว่าต้องมีโทรศัพท์ทำให้ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้เนื่องจากการใช้งานค่อนข้างยากสำหรับผู้สูงอายุ และขาดทักษะด้านเทคโนโลยี จึงควรพัฒนาระบบให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้งานได้ง่ายขึ้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก เช่น การใช้บัตรประชาชนในการเข้าร่วมทุกโครงการของภาครัฐ เป็นต้น อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ร้านค้าในต่างจังหวัดเข้าร่วมให้มากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการใช้สิทธิ์ของประชาชน รายละเอียดดังกล่าว

แนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายผู้สูงอายุใช้จ่ายยังไม่ค่อยเป็นและยังไม่มีความรู้ตรงนี้มากพอ ควรใช้แค่บัตรประชาชนใบเดียวให้เข้าร่วมทุกโครงการ เพราะจะได้สะดวกกับผู้สูงอายุด้วย ต่างจังหวัดควรมีร้านค้าเข้าร่วมให้มากยิ่งขึ้น ควรหาวิธีที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างง่าย และเข้าถึงได้ทุกกลุ่ม

จากการบูรณาการผลการศึกษาจากส่วนที่ 1, 2, และ 3 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ และความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลเพื่อทราบถึงผลการดำเนินโครงการ และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 4.1 สรุปผลการดำเนินงานโครงการ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบกรรณาค่า	ประชาชนทั่วไป	ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์	แนวทางการพัฒนานโยบายฯ
1.	การประเมิน ด้านบริบท	-โครงการระยะสั้นที่ขาด ความต่อเนื่อง -สิทธิในการเข้าร่วม มาตรการ ทำให้ ผู้ประกอบการที่ไม่ถนัดด้าน เทคโนโลยีมีความลำบากใน การเข้าร่วมมาตรการ -ไม่สามารถดำเนินกิจการได้ ถ้ามีการปิดพื้นที่	-ขาดความครอบคลุมในด้าน การเข้าถึงประชาชน เนื่องจาก มีการกำหนดสิทธิ์ที่จำกัดไว้ หลายด้าน เช่น การต้องมี โทรศัพท์มือถือ การกำหนด ช่วงเวลาในการใช้จ่าย และ การกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วม ในแต่ละเฟส	-โครงการนี้ไม่ได้ดำเนินการเพื่อ ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ และผู้ที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ ไม่สามารใช้งานและเข้าถึงสิทธิ์ ได้ด้วยสาเหตุหลายปัจจัย เช่น ปัญหาด้านสายตา ความจำ การ ใช้เทคโนโลยีที่ไม่ถนัด รวมถึงการ ไม่มีโทรศัพท์มือถือ ทำให้ -ขาดการประชาสัมพันธ์ - การใช้จ่ายผ่านสมาร์ตโฟนยัง เป็นสิ่งที่ยากลำบากสำหรับผู้สูงอายุ	1) ขับเคลื่อนนโยบายควรทำให้ สอดคล้องกันทั้งระบบเช่น การมี นโยบายโครงการคนละครึ่งก็ควรมี มาตรการเปิดพื้นที่ในการจำหน่าย สินค้าและให้สามารถดำเนินกิจการ ภาคบริการได้ 2) มีการตรวจสอบผู้ประกอบการ ให้ขายสินค้าและบริการในราคา ที่เหมาะสม 3)เพิ่มขอบเขตการใช้สิทธิ์ให้ในการ รักษาพยาบาล ของไวรัสโควิด19

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์	แนวทางการพัฒนานโยบายฯ
2.	การประเมิน ด้าน ปัจจัย นำเข้า	<ul style="list-style-type: none"> - การประชาสัมพันธ์ด้านการ - ใช้งานมีน้อย - ขาดการลงทุนที่เน้นกิจการ - ใช้งานโครงการคนละครึ่ง - จากภาครัฐ - จำนวนเงินในการใช้จ่าย - น้อยเกินไป 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ - เพียงพอ - ไม่มีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ - ประชาสัมพันธ์หรือสื่อออนไลน์ - งาน - วงเงินที่กำหนดมาไม่โครงการ - น้อยเกินไป - ผู้ที่มีรายได้น้อยไม่มีเงินจ่าย - เครื่องมือในการเข้าร่วมโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> 1) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนเข้าใจโครงการ และรับรู้ ถึงมาตรการใหม่ๆ ของภาครัฐ และ ส่งเสริมให้ร้านค้าในต่างจังหวัดเข้า ร่วมให้มากยิ่งขึ้น 2) เพิ่มวงเงินสำหรับการใช้จ่ายจาก 300 บาทเป็น 500 บาท เพื่อให้ เหมาะสมกับค่าครองชีพ 3) เพิ่มการลงทุนที่ในการสอนใช้ งานและให้คำแนะนำแก่ประชาชน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	ผู้ประกอบกรรณาค่า	ประชาชนทั่วไป	ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์	แนวทางการพัฒนานโยบายฯ
3.	การประเมินด้านกระบวนการ	- การกำหนดสิทธิ์ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ประชาชนที่ยากจนและขาดแคลนไม่มีสมาร์ทโฟนหรืออายุที่ไม่สามารถใช้งานได้	- การคัดกรองที่จำกัดสิทธิ์ในหลายด้าน เช่น การที่ผู้เข้าร่วมต้องมีโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน มีอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงผู้ได้รับสิทธิโครงการ อีกรหัสอายุที่ไม่ถนัดในการใช้เทคโนโลยีไม่สามารถใช้งานได้	- การคัดกรองไม่ได้มีความเหมาะสมทำให้ขาดโอกาสและไม่ได้รับสิทธิ์ในการเข้าร่วมโครงการ	1) ปรับระบบการคัดกรองประชาชนในการมีสิทธิ์เข้าถึงโครงการ	2) พัฒนาระบบให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้งานได้ง่ายขึ้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก เช่น การใช้บัตรประชาชนในการเข้าร่วมทุกโครงการของภาครัฐ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	แนวทางการพัฒนานโยบายฯ
4.	การประเมิน ด้านผลลัพธ์	<p data-bbox="454 1131 486 1321">ผู้ประกอบการร้านค้า</p> <p data-bbox="454 638 486 1030">ประชาชนทั่วไป</p> <p data-bbox="454 201 486 582">ผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาครัฐควรหามาตรการที่ - โครงการระยะสั้นที่แก้ไข - ปัญหาได้ในช่วงหนึ่งเท่านั้น - พื้นที่ในต่างจังหวัดที่ - ความไม่เสถียรของระบบ - ผู้ประกอบการที่มีอายุไม่ - ความสะดวก - ผู้ประกอบการภาคบริการ - ไม่สามารถใช้สิทธิได้ - เนื่องจากธุรกิจขนาดและการ - ให้บริการส่วนใหญ่ถูกสั่งปิด 	<ul style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาแอปพลิเคชันป้าตั้งใจให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน 2) พัฒนารูปวิธีการใช้งานควรทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่ายเป็นต้น

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ตามแนวคิดการประเมินผลการดำเนินงานโดยการใช้ CIPP model (Stufflebeam, 1971) มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ตโฟน สำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิเคราะห์การพัฒนาพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า โครงการคนละครึ่งเป็นโครงการระยะสั้นที่ขาดความต่อเนื่อง ด้านสิทธิในการเข้าร่วมมาตรการ ทำให้ผู้ประกอบการที่ไม่ถนัดด้านเทคโนโลยีมีความลำบากในการเข้าร่วมมาตรการ ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินกิจการได้ถ้ามีการปิดพื้นที่ รวมถึงขาดความครอบคลุมในด้านการเข้าถึงประชาชน เนื่องจากมีการกำหนดสิทธิ์ที่จำกัดไว้หลายด้าน เช่น การต้องมีสมาร์ตโฟน การกำหนดช่วงเวลาในการใช้จ่าย และการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละเฟส อีกทั้งยังขาดการควบคุมด้านราคาสินค้า ทำให้ร้านค้าบางร้านมีการขึ้นราคาสินค้าเกินกว่าราคาท้องตลาด จึงควรพัฒนา ดังนี้

(1) ขับเคลื่อนนโยบายควรทำให้สอดคล้องกันทั้งระบบเช่น การมีนโยบายโครงการคนละครึ่ง ก็ควรมีมาตรการเปิดพื้นที่ในการจำหน่ายสินค้าและให้สามารถดำเนินกิจการภาคบริการได้

(2) มีการตรวจสอบผู้ประกอบการให้ขายสินค้าและบริการในราคาที่เหมาะสม

(3) เพิ่มขอบเขตการใช้สิทธิ์ให้สามารถนำไปใช้จ่ายกับค่ารักษาพยาบาล เพื่อสอดคล้องกับการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายเห็นว่า ควรพัฒนาการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ดังนี้

- (1) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจโครงการและร้านค้าในต่างจังหวัด เข้าร่วมให้มากยิ่งขึ้น
- (2) เพิ่มวงเงินสำหรับการใช้จ่ายจาก 300 บาทเป็น 500 บาท เพื่อให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ
- (3) เพิ่มการลงพื้นที่ในการสอนใช้งานและให้คำแนะนำแก่ประชาชน

3) การประเมินด้านกระบวนการ

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายเห็นว่า ควรพัฒนาการประเมินด้านกระบวนการดังนี้

- (1) ปรับระบบการคัดกรองประชาชนในการมีสิทธิ์เข้าถึงโครงการ เนื่องจากปัจจุบันมีประชาชนที่ตกหล่นและไม่ได้เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก เช่น ผู้ที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี หรือผู้ที่มีสัญชาติแต่ไม่มีบัตรประชาชน นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยี บุคคลที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือหรือคนสูงอายุใช้งานไม่สะดวก หรือปัจจัยเรื่องประชาชนขาดกำลังในการซื้อสมาร์ทโฟนเพื่อเข้าร่วมโครงการ
- (2) พัฒนาแอปพลิเคชันเป่าตั้งให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน
- (3) พัฒนารูปแบบการใช้งานควรทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น
- (4) พัฒนาระบบให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้งานได้ง่ายมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก เช่น การใช้บัตรประชาชนในการเข้าร่วมทุกโครงการของภาครัฐ เป็นต้น

4) การประเมินด้านผลลัพธ์

จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านการประเมินด้านผลลัพธ์พบว่า ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายเห็นว่าควรพัฒนาการประเมินด้านผลลัพธ์ดังนี้

- (1) พัฒนาแอปพลิเคชันเป่าตั้งให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน
- (2) พัฒนาวิธีการใช้งานควรทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาการใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีวิทยาการศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study Approach) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือบุคคลที่ไม่มีสมาร์ตโฟน สามารถสรุปได้ว่า นโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชานั้นเป็นโครงการที่มีแนวคิดมาจากการใช้ฐานคิดของ “นโยบายประชานิยม” มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

นโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนโยบายที่มีลักษณะ การลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ซึ่งเป็นนโยบายที่เกิดในสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ในช่วงที่ประเทศประสบกับปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ส่งผลให้ประชาชนไม่มีความสามารถในการใช้จ่ายได้ตามปกติ รัฐบาลจึงดำเนินนโยบายประชานิยมลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการบริโภค ให้เกิดการไหลเวียนของเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนโยบายในลักษณะนี้ได้มีรัฐบาลของทักษิณ ชินวัตร (ภาวิน ศิริประภานุกูล, 2558) ที่ได้ออกโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยและคนจนในเมือง หรือโครงการบ้านเอื้ออาทรที่แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยให้การเคหะแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในโครงการบ้านเอื้ออาทร เป็นต้น รวมถึงโครงการลดภาษีรถยนต์คันแรกในสมัยรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งเป็นการใช้มาตรการภาษีเพื่อลดภาระการลงทุนสำหรับสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของประชาชน เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสซื้อรถยนต์สำหรับผู้ที่ไม่เคยมี

รถยนต์มาก่อน และสนับสนุนอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องให้มีการขยายตัว รวมถึงนโยบายเช็คช่วยชาติ ในสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่รัฐบาลแจกเช็คให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย คนละ 2,000 บาท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นให้มีการใช้จ่ายเงินในตลาด หลังจากที่เศรษฐกิจขณะนั้นมีภาวะหยุดชะงักจากการไม่มีเงินหมุนเวียนในตลาด บรรเทาปัญหาค่าครองชีพของกลุ่มผู้ไม่มีรายได้และรายได้น้อย เป็นต้น (อานันท์ กระบวนศรี, 2558)

ซึ่งกระบวนการของนโยบายคนละครึ่งถือเป็น รูปแบบหนึ่งของนโยบายประชานิยม ที่ส่งผลโดยตรงต่อการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงให้กลับฟื้นคืนมาที่มีการขยายตัวในระยะสั้น (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2549) ดังเช่น นโยบายรถคันแรกที่กระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ อันเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทย สำหรับโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นทำให้เกิดการบริโภคภายในประเทศเป็นอย่างมาก อันส่งผลต่อการขยายตัวในทางเศรษฐกิจในระยะสั้น ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการพบว่าในการที่ดำเนินนโยบายประชานิยมโดยกำหนดการรับสิทธิ์ที่ไม่เหมาะสมอาจสร้างความไม่เป็นธรรมในการกระจายทรัพยากร เนื่องโครงการประชานิยมต่างๆ ของรัฐบาลอาจสร้างประโยชน์แก่ประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ผลประโยชน์จึงตกแก่ประชาชนเป็นกระจุก เกิดความไม่เท่าเทียมในการจัดสรรทรัพยากร ดังเช่นโครงการที่กำหนดให้ต้องมีสมาร์ตโฟน ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่มีความสามารถในการหารายได้มาใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายประชานิยม ผ่านนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นมีทั้งด้านดีและข้อที่ควรต้องระวัง ซึ่งในข้อดีคือเป็นนโยบายที่สามารถช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงให้กลับฟื้นคืนมาที่มีการขยายตัวในระยะสั้น ตัวอย่างเช่น นโยบายรถคันแรกที่กระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศอันเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทยซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย และเกิดการสร้างงานสร้างรายได้ อันส่งผลต่อการขยายตัวในทางเศรษฐกิจในระยะสั้น แต่ในส่วนที่ต้องระวังคือ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงหรือภาระทางการคลัง เนื่องจากนโยบายประชานิยมได้สร้างความเปราะบางของเศรษฐกิจโดยเฉพาะการก่อหนี้สาธารณะ เพราะรัฐบาลต้องทำการกู้เงินมหาศาลเพื่อดำเนินงานตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ และบางนโยบาย เช่น นโยบายรับจำนำข้าวก่อให้เกิดการขาดทุนอย่างมาก อีกทั้งอาจก่อให้เกิดการบิดเบือนกลไกตลาด เนื่องจากเมื่อมีการสนับสนุนจากภาครัฐในลักษณะคนละครึ่งอาจจะผลให้ผู้ประกอบการมีการขึ้นราคาสินค้าที่แพงเกินกว่าราคาจริงในท้องตลาด รวมถึงประชานิยมให้ประโยชน์แก่กลุ่มผู้ได้รับ

ผลประโยชน์ในวงที่จำกัด เช่น กำหนดการรับสิทธิ์ที่ไม่เหมาะสมอาจสร้างความไม่เป็นธรรมในการกระจายทรัพยากร ดังเช่นโครงการที่กำหนดให้ต้องมีสมาร์ตโฟน ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่มีความสามารถในการหารายได้มาใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีวิทยาการศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study Approach) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายคนละครึ่ง เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายคนละครึ่ง

ผลจากการศึกษาพบว่า สามารถอธิบายข้อมูลพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ด้านผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มีความรู้เทคโนโลยี ดังนี้

1) ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการร้านค้าซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มร้านอาหาร/เครื่องดื่ม/ร้านขายสินค้าทั่วไป กลุ่มร้านค้าธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และตัวแทนจากกลุ่มบริการ

คนที่ 1 อายุ 62 ปี อาชีพค้าขาย รายได้อยู่ประมาณ 25,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ม.6

คนที่ 2 อายุ 31 ปี อาชีพค้าขายผลไม้ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน วุฒิมัธยมศึกษามัธยมปลาย

คนที่ 3 อายุ 48 ปี อาชีพค้าขาย รายได้อยู่ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน วุฒิมัธยมศึกษา ป.6

คนที่ 4 อายุ 28 ปี อาชีพร้านทำเล็บ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษาปริญญาตรี

คนที่ 5 อายุ 31 ปี อาชีพขายชาบูเสียบไม้ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน วุฒิมัธยมศึกษามัธยมปลาย

2) ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

คนที่ 1 อายุ 30 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 40,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 2 อายุ 29 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 3 อายุ 26 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 4 อายุ 34 ปี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 18,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

คนที่ 5 อายุ 29 ปี อาชีพพนักงานราชการ รายได้ต่อเดือน ประมาณ 25,000 บาทต่อเดือน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

3) ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุที่ไม่มีสมาร์ทโฟน ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

คนที่ 1 อายุ 65 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 3,500 บาทต่อเดือน

คนที่ 2 อายุ 75 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 4,500 บาทต่อเดือน

คนที่ 3 อายุ 68 ปี อาชีพ ชาวไร่ ชาวนา รายได้ต่อเดือน ประมาณ 4,000 บาทต่อเดือน

คนที่ 4 อายุ 66 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 4,500 บาทต่อเดือน

คนที่ 5 อายุ 73 ปี อาชีพ ชาวสวน รายได้ต่อเดือน ประมาณ 2,500 บาทต่อเดือน

1.2 ผลการประเมินนโยบายที่มีต้นนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต้นนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ประเทศไทย ประกอบด้วยผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่สามารถโทรหา ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายคนละครึ่ง พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต้นนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แบ่งเป็น 4 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการประเมินด้านบริบท ผลจากการศึกษาความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต้นนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านบริบทพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ ภายใต้สถานการณ์ที่เศรษฐกิจไม่ดีและประชาชนตกงานทำให้ขาดรายได้ เนื่องจากสามารถซื้อของใช้เข้ามาในครัวเรือน อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการยังเป็นลักษณะโครงการระยะสั้นที่ขาดความต่อเนื่อง ด้านสิทธิในการเข้าร่วมมาตรการ ทำให้ผู้ประกอบการที่ไม่ถนัดด้านเทคโนโลยีมีความลำบากในการเข้าร่วมมาตรการ และในผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถดำเนินการได้ถ้ามีการประกาศปิดพื้นที่ ขาดความครอบคลุมในด้านการเข้าถึงประชาชน เนื่องจากมีการกำหนดสิทธิ์ที่จำกัดไว้หลายด้าน เช่น การต้องมีสมาร์ทโฟน การกำหนดช่วงเวลาในการใช้จ่าย และการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละเฟส รวมถึงขาดการควบคุมด้านราคาสินค้า ทำให้ร้านค้าบางร้านมีการขึ้นราคาสินค้าเกินกว่าราคาท้องตลาด และบริบทของโครงการนี้ไม่ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุและผู้ที่ไม่สามารถโทรหา เนื่องจากไม่สามารถใช้งานและเข้าถึงสิทธิ์ได้ด้วยสาเหตุหลายปัจจัย เช่น ปัญหาด้านสายตา ความจำ การใช้เทคโนโลยีที่ไม่ถนัด รวมถึงการไม่มีโทรศัพท์สมาร์ทโฟน

ซึ่งตรงกับแนวความคิดนโยบายสาธารณะ การที่รัฐบาลได้จัดนโยบายคนละครึ่งมาช่วยเหลือประชาชน ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ถือว่าเป็นนโยบายที่ดีเพราะสามารถช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นร้านค้า ประชาชน ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด19 แต่นโยบายนี้ก็มีด้านลบอีกมากมาย เนื่องจากมีการจำกัดผู้เข้าร่วมในแต่ละเฟส และการใช้งานค่อนข้างที่จะยุ่งยาก โดยเฉพาะกับผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุพลาดโอกาสที่จะเข้าร่วมโครงการ และนโยบายนี้เป็นนโยบายที่มีระยะสั้น สามารถช่วยเหลือประชาชนได้แค่ระยะสั้นๆ ดังนั้นรัฐบาลควรวางวิธีการหรือนโยบายต่างๆที่สามารถอยู่ในระยะยาว และประชาชนสามารถเข้าร่วมโครงการได้ทุกคน

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ผลจากการศึกษาความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อก่อนนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่านโยบายคนละครึ่งเป็นนโยบายที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้นค่อนข้างฝืดเคืองผลมาจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ดังนั้นการมีมาตรการโครงการคนละครึ่งเข้ามาทำให้รู้สึกว่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้เป็นอย่างมาก ซึ่งต่างจากโครงการกระตุ้นการบริโภคอื่นๆ ที่เปิดให้รายใหญ่ทั้งค้าปลีกทันสมัย ร้านสะดวกซื้อ ธุรกิจใหญ่ เข้าร่วมโครงการ คนที่รับสิทธิ์ชิมช้อปใช้จึงเลือกซื้อสินค้าในห้างใหญ่มากกว่า แต่โครงการคนละครึ่งให้สิทธิ์กับผู้ประกอบการรายย่อย จึงถือเป็นโครงการที่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามการประชาสัมพันธ์ด้านการใช้งานมีน้อย ประกอบกับขาดการลงพื้นที่แนะนำการใช้งานโครงการคนละครึ่งจากภาครัฐ รวมถึงจำนวนเงินในการใช้จ่ายน้อยเกินไป ทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยไม่มีเงินจ่ายครึ่งหนึ่งในการเข้าร่วมโครงการและผู้สูงอายุรวมถึงผู้ที่ยากจนไม่มีสมาร์ตโฟนไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้

ซึ่งตรงกับแนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ จะเป็นแนวคิดประชานิยม เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่านโยบายคนละครึ่งเป็นนโยบายที่ดี ประชาชนให้ความสนใจแต่ก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอ คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ยังไม่เป็นที่เข้าใจ เพราะผู้สูงอายุบางคนไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี ถึงจะมีเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือก็อาจจะยังไม่ค่อยได้ผล เพราะผู้สูงอายุบางคน ก็ความจำไม่ค่อยดีเท่าไร ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากในนโยบายตรงนี้ ส่วนวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ค่อยข้างน้อยเกินไปไม่พอใช้จ่าย บางทีก็มีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ต เรื่องความเสถียรของระบบแอปเป้าตังค์ บางครั้งก็ทำให้พ่อค้า แม่ค้า เสียลูกค้าได้

3) การประเมินด้านกระบวนการ ผลจากการศึกษาความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อก่อนนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่ ะบวนการดำเนินงานของโครงการคนละครึ่งมีความเหมาะสมกับประชาชนที่มีความพร้อมและเข้าใจในเรื่องของเทคโนโลยี โดยเฉพาะพื้นที่ในตัวเมืองเนื่องจากสามารถหาร้านค้าในการใช้สิทธิ์และมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ดีกว่าตามเขตชนบท ส่วนในด้านการคัดกรองและการกำหนดสิทธิ์ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่เหมาะเท่าที่ควร ประชาชนที่ยากจนและขาดแคลนไม่มีสมาร์ตโฟนหมดสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ อีกทั้งสูงอายุที่ไม่ถนัดในการใช้เทคโนโลยีก็ไม่สามารถใช้งานได้ อีกทั้งการคัดกรองที่จำกัดสิทธิ์ในหลายด้าน เช่น การที่ผู้เข้าร่วมต้องมีโทรศัพท์มือถือสมาร์ตโฟน มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงผู้ได้รับสิทธิโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการอื่นๆ ไม่สามารถเข้าถึงโครงการนี้ได้

ซึ่งตรงกับแนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย แต่ละโครงการจัดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือประชาชน การประเมินผลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราได้ว่าโครงการที่เราจัดขึ้นมา ทุกคนได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด และตรงไหนบ้างที่ต้องแก้ไข ปรับปรุง ต่อไปเพื่อในอนาคตจะนำโครงการไปต่อยอดเพิ่มเติม

4) การประเมินด้านผลลัพธ์ ผลจากการศึกษาความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่า นโยบายมีความทันสมัยเท่าทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจ และเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นโครงการระยะสั้นที่ช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการขนาดเล็กให้สามารถมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ แต่อย่างไรก็ตามภาครัฐควรหามาตรการที่สามารถใช้ได้ในระยะยาว และการใช้งานที่ต้องทำธุรกรรมผ่านสมาร์ตโฟนทำให้ผู้ประกอบการที่มีอายุไม่สะดวกเข้าร่วม รวมถึงความไม่เสถียรของระบบทำให้การใช้งานเป็นไปอย่างล่าช้าและยากลำบาก อีกทั้งผู้ประกอบการภาคบริการไม่สามารถใช้สิทธิได้เนื่องจากธุรกิจขนาดและการให้บริการส่วนใหญ่ถูกสั่งปิด ส่วนพื้นที่ในต่างจังหวัดที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่รองรับการใช้งาน ผู้สูงอายุและคนที่ไม่มียุทธโฟนถือว่าไม่ตอบเจตน์เพราะถูกจำกัดการเข้าร่วมโครงการ

ซึ่งตรงกับแนวคิดที่ได้นำมาวิเคราะห์ในสถานการณ์นี้ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย พบว่านโยบายโครงการคนละครึ่ง เป็นโครงการหนึ่งที่ประชาชนให้ความสนใจ เนื่องจากจัดนโยบายนี้เพื่อช่วยเหลือประชาชนช่วงที่ทุกคนเดือดร้อน จากสถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นปัญหาของทุกประเทศที่ต้องเจอ และถือว่านโยบายนี้เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ แต่ก็จะมีบางส่วนที่เห็นด้วย เนื่องจากข้อจำกัดหลายอย่าง

1.3 แนวทางในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

แนวทางในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยเมื่อนำข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุหรือคนที่ไม่มียุทธโฟน ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายคนละครึ่ง พบว่ามีแนวทางในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า การประเมินด้านบริบทควรพัฒนา ในด้านการขับเคลื่อนนโยบาย ควรทำให้สอดคล้องกันทั้งระบบเช่น การมีนโยบายโครงการคนละครึ่ง ก็ควรมีมาตรการเปิดพื้นที่ ในการจำหน่ายสินค้าและให้สามารถดำเนินกิจการภาคบริการได้ เพิ่มการตรวจสอบผู้ประกอบการ ให้ขายสินค้าและบริการในราคาที่เหมาะสม และเพิ่มขอบเขตการใช้สิทธิ์ให้สามารถนำไปใช้จ่าย กับค่ารักษาพยาบาล เพื่อสอดคล้องกับการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 และจำนวนเงินที่ได้รับ ต่อวันค่อนข้างไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละครอบครัว บางครอบครัวสมาชิกเยอะ จึงทำให้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละวัน

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของ รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของ รัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าควรพัฒนาในด้าน เพิ่มการ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจโครงการและร้านค้าในต่างจังหวัดเข้าร่วมให้มากยิ่งขึ้น เพิ่ม วงเงินสำหรับการใช้จ่ายจาก 300 บาทเป็น 500 บาท เพื่อให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ และเพิ่ม การลงพื้นที่ในการสอนใช้งานและให้คำแนะนำแก่ประชาชน และควรปรับปรุงแอปเป่าตั้งให้มี ความเสถียรมากยิ่งขึ้น หรือควรวางวิธีการใช้จ่ายแบบบัตรประชาชนเพียง 1 ใบ ก็สามารถใช้จ่าย ได้ เช่นนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

3. การประเมินด้านกระบวนการ จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของ รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของ รัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า การประเมินด้านกระบวนการ ควรพัฒนาในด้าน การปรับ ระบบการคัดกรองประชาชนในการมีสิทธิ์เข้าถึงโครงการ เนื่องจากปัจจุบันมีประชาชนที่ตกหล่น และไม่ได้เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก เช่น ผู้ที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี หรือผู้ที่มีสัญชาติแต่ไม่มีบัตร ประชาชน นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยี บุคคลที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือหรือคนสูงอายุใช้ งานไม่สะดวก หรือปัจจัยเรื่องประชาชนขาดกำลังในการซื้อสมาร์ตโฟนเพื่อเข้าร่วมโครงการ, พัฒนาแอปพลิเคชันเป่าตั้งให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน และพัฒนาวิธีการใช้งานควร ทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น

4. การประเมินด้านผลลัพธ์ จากการศึกษาผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า การประเมินด้านผลลัพธ์ควรพัฒนาในด้าน แอปพลิเคชันเป่า ตั้งให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน และพัฒนาวิธีการใช้งานควรทำให้ง่ายและสะดวกต่อ

การใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสด เพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น

2. อภิปรายผล

1. ผลการประเมินนโยบายที่มีต้นนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ประเทศไทย ประกอบด้วย

1) ด้านการประเมินด้านบริบท พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ ภายใต้สถานการณ์ที่เศรษฐกิจไม่ดีและประชาชนตกงานทำให้ขาดรายได้ เนื่องจากสามารถซื้อของใช้เข้ามาในครัวเรือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญฐิตา ยอดประสิทธิ์ (2566) ที่พบว่า ประสิทธิผลของโครงการคนละครึ่งในทัศนะของประชาชนผู้ได้รับสิทธิ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้ร้านค้ารายย่อยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเมื่อก่อน รองลงมา คือ ด้านการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชน และด้านการกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศ

ส่วนในด้านการดำเนินโครงการยังเป็นลักษณะโครงการระยะสั้นที่ขาดความต่อเนื่อง ด้านสิทธิในการเข้าร่วมมาตรการที่ขาดความครอบคลุมในด้านการเข้าถึงประชาชน เนื่องจากมีการกำหนดสิทธิที่จำกัดไว้หลายด้าน เช่น การต้องมีสมาร์ตโฟน การกำหนดช่วงเวลาในการใช้จ่าย และการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละเฟส และบริบทของโครงการนี้ไม่ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุและผู้ที่ไม่มียี่ห้อโทรศัพท์ และไม่เข้าถึงการให้ความช่วยเหลือภาคบริการซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร โลหะศิริกุล (2563) ที่พบว่า ควรหาแนวทางในการพัฒนา แอปพลิเคชันให้มีประสิทธิภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงวิธีการลงทะเบียนรับสิทธิในเว็บไซต์ และปรับปรุง เซิร์ฟเวอร์ให้สามารถรองรับปริมาณการเข้าใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก และควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษา เนื่องจาก ประชาชนจำนวนมากไม่เคยทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโมบายแบงก์กิ้ง อีกทั้งยังควรลดความเหลื่อมล้ำโดยการเพิ่ม วิธีการรับสิทธิสำหรับประชาชนที่ไม่มีสมาร์ตโฟน เพิ่มสิทธิให้ครอบคลุมสำหรับประชาชนทุกคน และเพิ่มบทลงโทษ สำหรับผู้ประกอบการร้านค้าที่ไม่ทำตามกฎระเบียบของโครงการ

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่านโยบายคนละครึ่งเป็นนโยบายที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้นค่อนข้างฝืดเคืองผลมาจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ดังนั้นการมีมาตรการโครงการคนละครึ่งเข้ามาทำให้รู้สึกว่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้เป็นอย่างมาก ซึ่งต่างจากโครงการกระตุ้น

การบริโภคอื่นๆ ที่เปิดให้รายใหญ่ทั้งค้าปลีกทันสมัย ร้านสะดวกซื้อ ธุรกิจใหญ่ เข้าร่วมโครงการ คนที่รับสิทธิ์ชิมช้อปใช้จึงเลือกซื้อสินค้าในห้างใหญ่มากกว่า แต่โครงการคนละครึ่งให้สิทธิ์กับผู้ประกอบการรายย่อย จึงถือเป็นโครงการที่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ (2565) ที่พบว่าความคิดเห็นต่อความสำเร็จ นโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาโครงการคนละครึ่งที่ประกอบด้วย การกระตุ้นเศรษฐกิจ การแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ของประชาชน และการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ร้านค้ารายย่อยทั่วประเทศพบว่า อยู่ในระดับดีมาก สามารถช่วยให้ประชาชนจากสถานการณ์ฉุกเฉินโควิด 19 ได้เป็นอย่างดี และสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจ ในมีเงินหมุนเวียนภายในประเทศมากขึ้น

ส่วนในด้านการประชาสัมพันธ์ในการใช้งานมีน้อย ประกอบกับขาดการลงพื้นที่แนะนำ การใช้งานโครงการคนละครึ่งจากภาครัฐ รวมถึงจำนวนเงินในการใช้จ่ายน้อยเกินไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ จุวรรณ (2564) ที่พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายรัฐ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนจะได้รับ และเพิ่มสิทธิ์สวัสดิการและยอดเงิน

3) การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่า กระบวนการดำเนินงานของโครงการคนละครึ่งมีความเหมาะสมกับประชาชนที่มีความพร้อมและเข้าใจในเรื่องของเทคโนโลยี โดยเฉพาะพื้นที่ในตัวเมืองเนื่องจากสามารถหาร้านค้าในการใช้สิทธิ์ และมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ดีกว่าตามเขตชนบท ส่วนในด้านการคัดกรองและการกำหนดสิทธิ์ ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่เหมาะเท่าที่ควร ประชาชนที่ยากจนและขาดแคลนไม่มีสมาร์ตโฟนหมดสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ จุวรรณ (2564) ที่พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายรัฐควรพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร โลหะศิริกุล (2563) ที่พบว่า การใช้บริการโครงการคนละครึ่งควรลดความเหลื่อมล้ำ โดยการเพิ่มวิธีการรับสิทธิ์สำหรับประชาชนที่ไม่มีสมาร์ตโฟน

4) การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่า นโยบายมีความทันสมัยเท่าทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจ และเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นโครงการระยะสั้นที่ช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการขนาดเล็กให้สามารถมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญฐิตา ยอดประสิทธิ์ (2566) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลในทัศนะของประชาชนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการลงทะเบียนรับสิทธิ์ ความสะดวกในการใช้จ่าย และยังคงสอดคล้องกับ ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ (2565) ที่พบว่า โครงการคนละครึ่งสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจ การแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ของประชาชน และการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ร้านค้ารายย่อยทั่วประเทศ

2. แนวทางในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

1) การประเมินด้านบริบท พบว่า ในด้านการขับเคลื่อนนโยบายควรทำให้สอดคล้องกันทั้งระบบเช่น การมีนโยบายโครงการคนละครึ่ง ก็ควรมีมาตรการเปิดพื้นที่ในการจำหน่ายสินค้าและให้สามารถดำเนินกิจการภาคบริการได้ เพิ่มการตรวจสอบผู้ประกอบการให้ขายสินค้าและบริการในราคาที่เหมาะสม และเพิ่มขอบเขตการใช้สิทธิ์ให้สามารถนำไปใช้จ่ายกับค่ารักษาพยาบาล เพื่อสอดคล้องกับการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ผลการวิจัยสอดคล้องกับชัยวัฒน์ จูวรรณ (2564) ที่พบว่า การดำเนินงานตามนโยบาย ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนจะได้รับและควรพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง เชิญชวนร้านค้าภายในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการเป็นร้านธงฟ้า และขยายขอบเขตสวัสดิการภายในบัตรให้กว้างขวางออกไป

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจโครงการและร้านค้าในต่างจังหวัดเข้าร่วมให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มวงเงินสำหรับการใช้จ่ายจาก 300 บาทเป็น 500 บาท เพื่อให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ และเพิ่มการลงทุนในการสอนใช้งานและให้คำแนะนำแก่ประชาชน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ นวพร โลหะศิริกุล (2563) ที่พบว่า การแก้ไขปัญหาการใช้บริการโครงการคนละครึ่งควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษา เนื่องจากประชาชนจำนวนมากไม่เคยทำธุรกรรมทางการเงินผ่านนโยบายแบงก์กิ้ง

3. การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ควรปรับระบบการคัดกรองประชาชนในการมีสิทธิ์เข้าถึงโครงการ และพัฒนาแอปพลิเคชันเป่าตั้งให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน และพัฒนาวิธีการใช้งานควรทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือการให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ จูวรรณ (2564) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนานโยบายรัฐ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิ์ที่ตนจะได้รับและควรพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง ใช้งานง่าย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร โลหะศิริกุล (2563) ที่พบว่า การใช้บริการโครงการคนละครึ่งควรลดความเหลื่อมล้ำโดยการเพิ่มวิธีการรับสิทธิ์สำหรับประชาชนที่ไม่มีสมาร์ตโฟน

4. การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่า การประเมินด้านผลลัพธ์ควรพัฒนาในด้าน แอปพลิเคชันเป้าต้งให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน และพัฒนาวิธีการใช้งานควรทำให้ ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้บัตรประชาชนตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือ การให้เป็นเงินสดเพื่อจ่ายต่อการใช้จ่าย เป็นต้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ัญญัติฯ ยอดประสิทธิ (2566) ที่พบว่า การพัฒนาโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลในทัศนะของประชาชนคือการนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการลงทะเบียนรับสิทธิ ความสะดวกในการใช้จ่าย

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการให้มีการพัฒนาระบบการคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการให้ ครอบคลุมประชาชนในทุกกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นในการออกนโยบายครั้งต่อไปภาครัฐควรมีการ กำหนดระบบการคัดกรองให้ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิ เช่น การให้สิทธิ์แก่ประชาชน ชาวไทยที่มีสัญชาติไทยในการเข้าร่วมโครงการผ่านวิธีการใช้งานที่ง่ายและสะดวกมากขึ้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการให้มีการพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน และการประชาสัมพันธ์การใช้ งานให้เสถียรและมีคุณภาพ ดังนั้นภาครัฐจึงควรพัฒนาในคุณภาพระบบให้มีเสถียรภาพ และ สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร ตลอดจนความพร้อมในเชิงนโยบาย ให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องอย่างพร้อมเพรียงกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในเรื่องการใช้แนวคิดประชานิยม ผ่านนโยบาย คนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการขยาย ขอบเขตการศึกษาไปยังนโยบายอื่นๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลดี ผลเสีย และแนวโน้มการใช้ นโยบายประชานิยมในอนาคต เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปพัฒนานโยบายหรือการ ดำเนินการให้กับประเทศต่อไป

2. ในการทำการศึกษารูปแบบแนวทางการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของ รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ไปประยุกต์ใช้กับนโยบายอื่นๆ ของภาครัฐ เช่น นโยบายแจก เงินในกระเป๋าเงินดิจิทัล นโยบายเราเที่ยวด้วยกัน นโยบายช้อปดีมีคืน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง. (2563). *นโยบายคนละครึ่ง*. สืบค้นจาก <https://www.xn--42caj4e6bk1f5b1j.com>
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *คู่มือการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประชาชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .
- กฤตภัทร บุญญรัตน์. (2553). *นโยบายสาธารณะและการวางแผน*. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- กษิติศ ใจผาวัง. (2561). *แนวทางการประยุกต์ใช้ CIPP Model เพื่อวัดความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนที่มีการใช้กลยุทธ์เศรษฐกิจสร้างสรรค์*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ชัยวัฒน์ จุวรรณ. (2564). *การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชาคารี อาบูซา. (2561). *โครงการนโยบายคนละครึ่ง*. สืบค้นจาก <https://www.thaipbs.or.th/news>.
- ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ. (2556). การจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี. *วารสารสมาคมวิจัย*, 18 (1), 90 - 96.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). *รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2563*. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AnnualReport/AnnualReport/AannualReport2563.pdf>.
- นวพร โลหะศิริกุล. (2563). *การประเมินผลโครงการคนละครึ่ง : กรณีศึกษาชุมชนตลาดตรอกหม้อ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2552). *การเมืองท้องถิ่น: การเมืองของใคร โดยใคร เพื่อใคร*. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- ภูวกฤต เหมหาชาติ. (2558). นโยบายประชานิยม. *พุทธจักร*, 69 (4), 1-30.
- มยุรี อนุมานราชธน. (2549). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: ธรรมกมลการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- วรวรรณ ธีญญัสถุชัย. (2547). *การพัฒนาที่ยั่งยืนกับนโยบายประชานิยม: ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วินัย ผลเจริญ. (2546). *ผลกระทบของนโยบายประชานิยมที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ : รายงานประจำภาคของคณะรัฐศาสตร์.
- ศุภชัย ยาวะประภาช. (2550). *นโยบายสาธารณะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2560). *บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (บัตรผู้มีรายได้น้อย)*. สืบคำจาก <http://nidapoll.nida.ac.th>.
- เสนห์ จุ้ยโต. (2558). *การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2556). *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สมพงษ์ เกษานุช. (2560). *กระบวนการพัฒนาชุมชนสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. *วารสารมจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 3 (1), 25-32.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2553). *สาธารณบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564). *โครงการคนละครึ่งเริ่มใช้จ่ายวันนี้วันแรก* 23 ตุลาคม 2563. <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/36167>.
- อัญญिता ยอดประสิทธิ์. (2566). *ประสิทธิผลของโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลในทัศนะของประชาชนผู้ได้รับสิทธิ เขตพื้นที่ตำบลสะท้อนอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อานันท์ กระบวนศรี. (2558). *ปัญหาการควบคุมตรวจสอบ “ประชานิยม” ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Anderson, D. T. (1994). *structure, function, development and evolution*. London : Chapman & Hall.

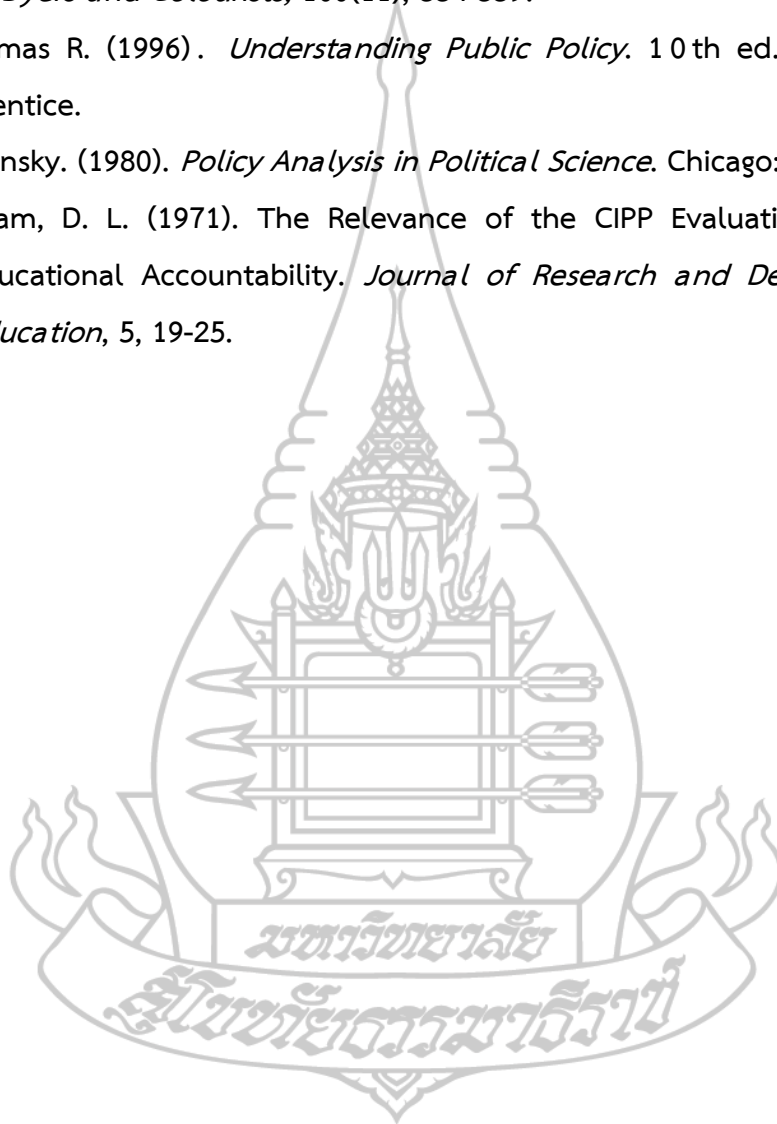
บรรณานุกรม (ต่อ)

Datye, K. & Mishra, S. (1984). Compatibility of Dye Mixtures. *Journal of the Society of Dyers and Colourists*, 100(11), 334-339.

Dye, Thomas R. (1996). *Understanding Public Policy*. 10th ed. New Jersey : Prentice.

Ira Sharkansky. (1980). *Policy Analysis in Political Science*. Chicago: Markham.

Stufflebeam, D. L. (1971). The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5, 19-25.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยนครมหาสารคาม

แบบสัมภาษณ์: สำหรับผู้ประกอบการร้านค้า
เรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่ง
ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

แนวทางการสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่ง ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล จึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. วันที่สัมภาษณ์
2. สถานที่ให้สัมภาษณ์
3. อายุ (ปี)
4. ระดับการศึกษา
5. ประเภทสินค้าที่ขาย
6. รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา

1) การประเมินด้านบริบท

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านบริบท
เป็นอย่างไร

- ด้านความชัดเจนของนโยบาย, มาตรการในการแก้ไขปัญหา, การดำเนิน
นโยบายเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านปัจจัย
นำเข้า เป็นอย่างไร

- ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและให้คำแนะนำ, วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่
จำเป็น มีเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) การประเมินด้านกระบวนการ

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้าน
กระบวนการ เป็นอย่างไร

- ด้านกระบวนการคัดกรอง การรับสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ, กระบวนการ
ใช้แอปพลิเคชันเป่าตั้งสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟน มีความ
สะดวกเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4) การประเมินด้านผลลัพธ์

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านผลลัพธ์ เป็นอย่างไร

- นโยบายสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ท่านคิดว่าการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต ควรมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง และพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....ขอขอบพระคุณค่ะ.....

แบบสัมภาษณ์: สำหรับประชาชน
เรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่ง
ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

แนวทางการสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่ง ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล จึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. วันที่สัมภาษณ์
2. สถานที่ให้สัมภาษณ์
3. อายุ (ปี)
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา

1) การประเมินด้านบริบท

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านบริบท
เป็นอย่างไร

- ด้านความชัดเจนของนโยบาย, มาตรการในการแก้ไขปัญหา, การดำเนิน
นโยบายเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านปัจจัย
นำเข้า เป็นอย่างไร

- ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและให้คำแนะนำ, วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่
จำเป็น มีเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) การประเมินด้านกระบวนการ

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้าน
กระบวนการ เป็นอย่างไร

- ด้านกระบวนการคัดกรอง การรับสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ, กระบวนการ
ใช้แอปพลิเคชันเป่าตั้งสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟน มีความ
สะดวกเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4) การประเมินด้านผลลัพธ์

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านผลลัพธ์ เป็นอย่างไร

- นโยบายสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ท่านคิดว่าการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต ควรมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง และพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....ขอขอบพระคุณค่ะ.....

แบบสัมภาษณ์: สำหรับผู้สูงอายุ/ไม่มีสมาร์ตโฟน
เรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่ง
ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

แนวทางการสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การใช้แนวคิดประชานิยม กรณีศึกษานโยบายคนละครึ่ง ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายโครงการคนละครึ่งของรัฐบาล จึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. วันที่สัมภาษณ์
2. สถานที่ให้สัมภาษณ์
3. อายุ (ปี)
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านผลการประเมินนโยบายที่มีต่อนโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา

1) การประเมินด้านบริบท

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านบริบท
เป็นอย่างไร

- ด้านความชัดเจนของนโยบาย, มาตรการในการแก้ไขปัญหา, การดำเนิน
นโยบายเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านปัจจัย
นำเข้า เป็นอย่างไร

- ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและให้คำแนะนำ, วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่
จำเป็น มีเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) การประเมินด้านกระบวนการ

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้าน
กระบวนการ เป็นอย่างไร

- ด้านกระบวนการคัดกรอง การรับสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ, กระบวนการ
ใช้แอปพลิเคชันเป่าตั้งสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ มีความ
สะดวกเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4) การประเมินด้านผลลัพธ์

ท่านคิดว่านโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านผลลัพธ์ เป็นอย่างไร

- นโยบายสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ช่วยกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาล

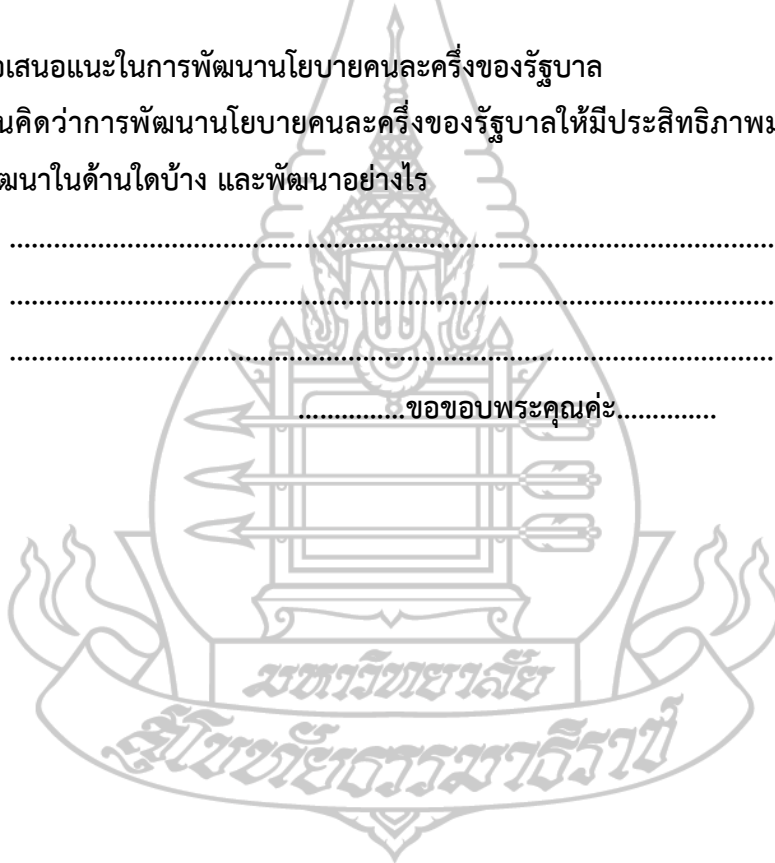
ท่านคิดว่าการพัฒนานโยบายคนละครึ่งของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต ควรมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง และพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....ขอขอบพระคุณค่ะ.....

ภาคผนวก ข
ข้อมูลของการสัมภาษณ์

ข้อมูลของการสัมภาษณ์
สำหรับผู้ประกอบการร้านค้า

“...นโยบายตอบโต้ภัยได้ดี และสามารถใช้จ่ายรายได้มาสู่ร้านค้าขนาดเล็กได้ จากที่เมื่อก่อน ยอดขายจะไม่ค่อยได้เยอะ แต่พอมีนโยบายเข้ามาช่วยก็ทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้นจาก เมื่อก่อน แต่ นโยบายคนละครึ่งเป็นโครงการระยะสั้นจึงทำให้เพิ่มยอดขายได้แค่ระยะสั้นๆและการแก้ไขปัญหา ยังไม่ค่อยหน้าพอใจเท่าไร กับคนที่ทำภาคบริการเพราะในช่วงแรกถูกสั่งปิดทั้งหมด เพราะว่า ในช่วงสถานการณ์โควิดทำให้ไม่มีรายได้ ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...การนำแนะของเจ้าหน้าที่รัฐยังไม่พอใจมากเท่าไร เนื่องจากต้องให้ลูกค้าหรือพ่อค้า แม่ค้าช่วย ในการอธิบายและช่วยในการสแกนจ่ายส่วนวงเงินการใช้จ่ายยังไม่เหมาะสมเท่าไรเพราะบาง ครอบครัวมีคนเยอะทำให้รายจ่ายค่าอาหาร หรือของใช้เพิ่มมากยิ่งขึ้น บางครอบครัวก็ไม่ได้ รับ ทุกคนจึงทำให้วงเงินยังไม่เหมาะสมกับการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภคเท่าที่ควร...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...ไม่มีเจ้าหน้าที่มาดูแล ส่วนมากต้องติดตามข่าวสารด้วยตัวเอง ส่วนวงเงินในการใช้งาน ในแต่ละ วันค่อนข้างที่จะเหมาะสม เพราะว่าลูกค้าต้องใช้เงินตัวเองออกด้วยในการใช้จ่าย ในแต่ละครั้ง พ่อค้าแม่ค้าช่วยในการอธิบายและช่วยในการสแกนจ่าย เพราะว่าไม่มีเจ้าหน้าที่มา แนะนำการ งานในส่วนวงเงินการใช้จ่ายยังไม่เหมาะสมเท่าไร เพราะบางครอบครัวมีคนเยอะทำให้รายจ่ายใน ค่าอาหาร ของใช้เยอะขึ้นและไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...พ่อค้า แม่ค้าช่วยในการอธิบายและช่วยในการสแกนจ่าย เพราะว่าไม่มีเจ้าหน้าที่มาแนะนำใน การใช้งาน ส่วนวงเงินการใช้จ่ายยังไม่เหมาะสมเท่าไร เพราะบางครอบครัวมีคนเยอะทำให้ รายจ่ายค่าอาหาร ของใช้เยอะขึ้นและไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...นโยบายสามารถช่วยเหลือทำให้ร้านค้ามีรายได้เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับเมื่อก่อนแต่สามารถใช้แค่ระยะสั้นๆเท่านั้น ดังนั้นรัฐบาลควรหาโครงการที่ช่วยเหลือประชาชนที่ได้ สามารถช่วยเหลือในผลระยะยาวจะดีกว่า และโครงการนี้สามารถลดค่าใช้จ่ายได้บ้างเล็กน้อย เพราะว่าบางครั้งลูกค้าก็ต้องมีเงินมากพอ ที่จะเข้า ร่วมโครงการนี้ คนไหนที่มีเงินก็ไม่สามารถใช้ จ่ายได้ และร้านค้าบางร้านก็ไม่เข้าร่วม โครงการ เพราะว่ามันมีความยุ่งวุ่นวาย พ่อค้า แม่ค้าบางคนก็อายุเยอะ จึงเลือกที่ไม่มาเข้าร่วมโครงการนี้...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

ข้อมูลของการสัมภาษณ์ สำหรับประชาชนทั่วไป

“...เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้นค่อนข้างฝืดเคืองอย่างมาก ดังนั้นการมีมาตรการโครงการคนละครึ่งเข้ามาทำให้รู้ สึกว่าช่วย กระตุ้นเศรษฐกิจได้มากถึงมากที่สุด ซึ่งต่างจากโครงการกระตุ้นการบริโภคอื่นๆที่เปิดให้ รายใหญ่ทั้งค้าปลีกทันสมัย ร้านสะดวกซื้อ ธุรกิจใหญ่ เข้าร่วมโครงการ คนที่รับสิทธิชิมช้อปใช้ จึงเลือกช้อปในห้างใหญ่มากกว่าเพราะคุ้นเคย แต่โครงการคนละครึ่ง ึ่งให้ สิทธิกับ กิจการของคนตัวเล็กเท่านั้น...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...ช่วยเหลือเยียวยา เพิ่มกำลังซื้อ และลดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน และผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อให้ มีรายได้จากการขายสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งมีส่วนช่วยได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด นโยบายมีความชัดเจน รัฐบาลควรมีการเพิ่มวงเงินให้มีความเหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน โครงการนี้สามารถแก้ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินของประชาชนได้ใน ระดับหนึ่ง แต่ในทางกลับกันก็พบปัญหาบางส่วนที่เกิดขึ้นจากนโยบายนี้ คือ พบบราคาสินค้า ปรับตัวขึ้นเล็กน้อยรวมถึงมีการจำกัดช่วงเวลาในการใช้งานของแอปพลิเคชันเป่าตั้งเป็นต้น...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...การให้คำแนะนำยังต้องพัฒนาในส่วนของการชี้แจงให้ชัดเจนขึ้น การติดต่อยง่ายขึ้น แต่ก็มี ความเหมาะสมในระดับหนึ่ง และอยากให้เพิ่มวงเงินที่มากกว่านี้ ให้เหมาะกับค่าครองชีพการดำรงชีวิตในแต่ละวัน และนโยบายนี้ไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ดูแลหรือให้คำแนะนำโดยตรง และวงเงินในการซื้อสินค้า ค่อนข้างจำกัด ทั้งวงเงินที่ได้ต่อวันและจำนวนเงินที่ได้ต่อครั้ง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...ด้านการรับสิทธินั้น อยากให้มีการให้สิทธิคนไทยทุกคนเนื่องจากว่าทุกคนนั้นก็มีความ ยากลำบากในเรื่องเศรษฐกิจเหมือนกัน ไม่อยากให้ใครคนใดคนหนึ่งได้รับเท่านั้น และ ด้านการใช้ แอปพลิเคชันเป่าตัวสำหรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนนั้นมีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม ด้านการเหมาะสมนั้นคือทำให้ เกิดการใช้ไอทีให้เป็นประโยชน์ แต่ด้านไม่เหมาะสมนั้นอาจจะ

ส่งผลกระทบต่อในช่วงวัยเนื่องจากว่าหากเป็นวัยผู้ใหญ่ที่อายุมากๆอาจจะ ไม่สะดวกในการใช้ไอทีมากนัก...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...ขั้นตอนต่างๆในแอปพลิเคชันเป่าตั้งมีความเหมาะสม สะดวกสบาย แต่เพื่อลดปัญหา การล่มของแอปพลิเคชันไม่ควรมีการลงทะเบียนรับสิทธิ์ผ่านแอปพลิเคชันเป่าตั้งโดยตรง แต่ควรให้สิทธิ์ผู้ที่ถือบัตรเป็นประชาชนชาวไทยที่มีอายุ18 ปีขึ้นไปได้รับสิทธิ์คนละครั้ง โดยอัตโนมัติ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

ข้อมูลของการสัมภาษณ์
สำหรับผู้สูงอายุ หรือคนที่ไม่สามารถใช้โทรศัพท์

“...ความชัดเจนยังไม่ค่อยตอบโจทย์คนกลุ่มผู้สูงอายุมากเท่าไร เพราะปัญหาด้านสายตากับจำความเข้าใจการเรียนที่ค่อนข้างช้า จึงทำให้เป็นปัญหาตรงนี้สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ และ การใช้โทรศัพท์ในการใช้จ่าย ยิ่งเกิดความวุ่นวาย ไม่เหมือนกับโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีการประชาสัมพันธ์ และการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากเพียงแค่มียังบัตรประชาชน 1 ใบก็จบและแถวนี้ไม่มีการประชาสัมพันธ์ โครงการนี้ เลยทำให้ กลุ่มผู้คนบางกลุ่มไม่ทราบว่ามี โครงการนี้เกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์โควิด เลยทำให้พลาดโอกาสเข้าร่วมโครงการนี้ ส่วน วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคอาจจะน้อยไป...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะผู้สูงอายุบางคนไม่มีความรู้ ด้านเทคโนโลยีเลย ถึงจะมีเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือก็อาจจะยังไม่ค่อยได้ผลเพราะผู้สูงอายุบางคนก็ความจำไม่ค่อยดีเท่าไร ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากในนโยบายตรงนี้ส่วนวงเงินค่าซื้อ สินค้าอุปโภคบริโภค ค่อยข้างน้อยเกินไปไม่พอใช้จ่าย และควรมีเจ้าหน้าที่มาแนะนำการใช้งานของโครงการ และควรมีการประชาสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็น โครงการอะไรต่างๆเพราะบางครั้ง ผู้สูงอายุก็ไม่ได้ใส่ใจต่อโครงการใหม่ๆของรัฐบาล มากเท่าไร จึงทำให้พลาดข่าวสาร หรือนโยบายใหม่ๆของรัฐบาล และทำให้เสียสิทธิ์และโอกาสไป...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...มีความชัดเจนตอบโจทย์ในการช่วยเหลือในการใช้จ่ายในครัวเรือน สามารถลดการใช้ จ่ายได้บ้างเล็กน้อย ส่วนมาตรการในการแก้ไขปัญหา อาจจะช่วยเหลือในการซื้อของใช้เข้า มาในครัวเรือนได้บ้าง แต่ก็ไม่ได้เยอะมากเท่าที่ควร สามารถแก้ไขปัญหาในแคระยะสั้นๆ ในการดำเนินนโยบายถือว่าเป็นการทำงานรวดเร็ว สามารถช่วยเหลือประชาชนได้ทันที

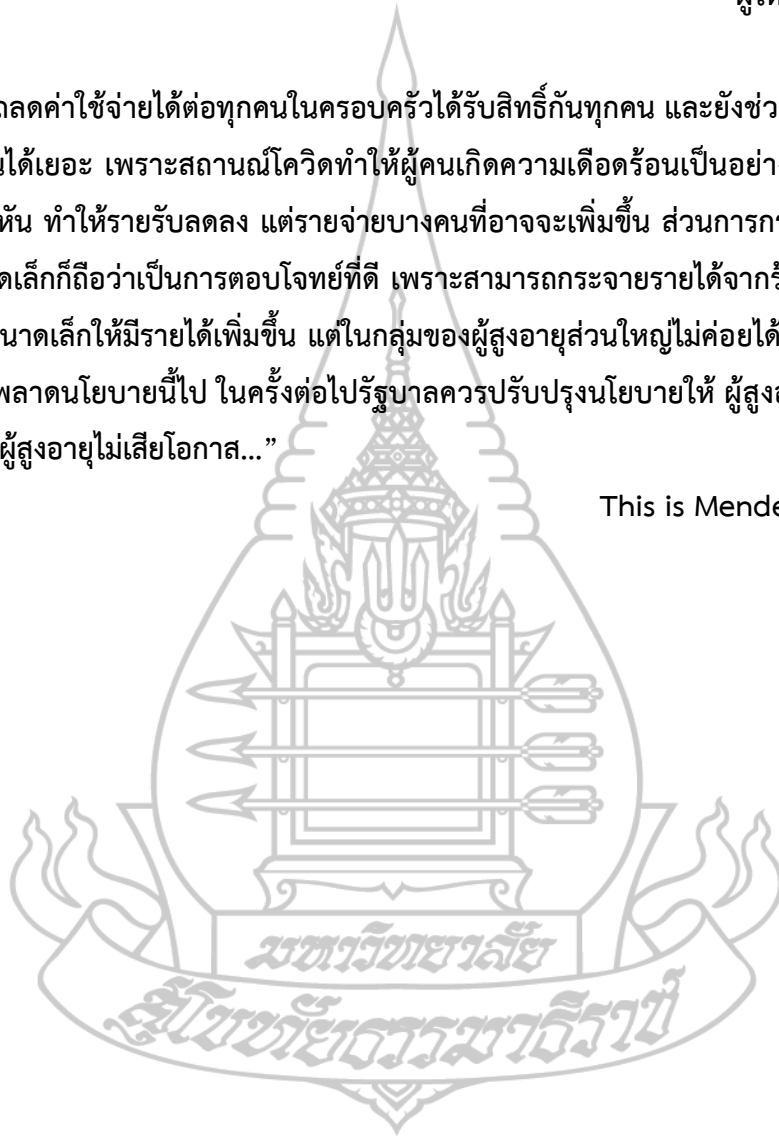
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...กระบวนการคัดกรองน่าจะเหมาะกับคนในกรุงเทพฯมากกว่าคนต่างจังหวัด เพราะว่าการแนะนำการใช้งาน การเข้าถึงร้านค้า ที่ตัวในเมืองหรือพื้นที่เจริญจะเหมาะสมและมีโอกาสที่ ผู้คนมีสิทธิ์ได้เลือกร้านค้าที่ใช้งานหลายๆร้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“....สามารถลดค่าใช้จ่ายได้ต่อทุกคนในครอบครัวได้รับสิทธิ์กันทุกคน และยังช่วยแบ่งเบาภาระในครัวเรือนได้เยอะ เพราะสถานการณ์โควิดทำให้ผู้คนเกิดความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก บางคนตกงานกระทันหัน ทำให้รายรับลดลง แต่รายจ่ายบางคนก็อาจจะเพิ่มขึ้น ส่วนการกระจายรายได้ไปสู่ร้านค้าขนาดเล็กก็ถือว่าเป็นการตอบโจทย์ที่ดี เพราะสามารถกระจายรายได้จากร้านค้าขนาดใหญ่สู่ร้านค้าขนาดเล็กให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ในกลุ่มของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมโครงการนี้ถึงทำให้ พลาดนโยบายนี้ไป ในครั้งต่อไปรัฐบาลควรปรับปรุงนโยบายให้ ผู้สูงอายุใช้งานได้ง่าย จะ ได้ทำให้ผู้สูงอายุไม่เสียโอกาส...”

This is Mendeley biography

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	พราวภิราษ สมเพชร
วัน เดือน ปี เกิด	29 กันยายน 2539
สถานที่เกิด	อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 72 หมู่ 1 ตำบลท่าใหญ่ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต
ประวัติการทำงาน	นักวิทยาศาสตร์ ในบริษัทเอกชน

